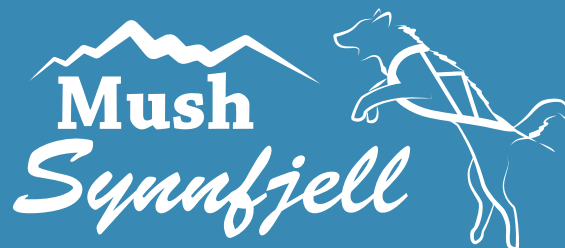

Vinterens magasin om
hundekjøring & Synnfjellet

MUSH

magasin 2021

Planlagt 1. – 3. januar 2021

Gamlestølen

Fjellevet i Valdres

Velg din hytte og tomt på Gamlestølen

Gamlestølen ligger i Synnfjell Vest i Valdres og er et hytteområde som har beholdt sin sjel og sin praktfulle natur.

Tlf: 45 97 88 44

Tlf: 90 52 89 53

Booking m.m. 45 97 88 45

Ta kontakt for visning/prospekt

Tlf. +47 61 12 17 00 • post@gamlestolen.no • www.gamlestolen.no

STØTT MUSH SYNNFJELL – BRUK VIPPS

Hundegruppa i Torpa Idrettslag er arrangør av MUSH Synnfjell og Synnfjell Rundt. I tillegg drifter vi Camp Halden og et stort løype-nett for hundekjøring hele vinteren. Dette koster. Vi jobber iherdig med å sikre økonomien hele året, gjennom dugnader, søknader på offentlige midler og samarbeid med sponsorer. Men drift og vedlikehold av utstyr og brakker på Camp Halden krever sitt.

Send gjerne et bidrag til
VIPPS NR 71121

ANSVARLIG UTGIVER
Torpa Idrettslag

ANSVARLIG REDAKTØR
Eli Vogt Godager
elivg@online.no

ANNONSESALGANSVARLIG
Marianne Hamre
mariannehamre60@gmail.com

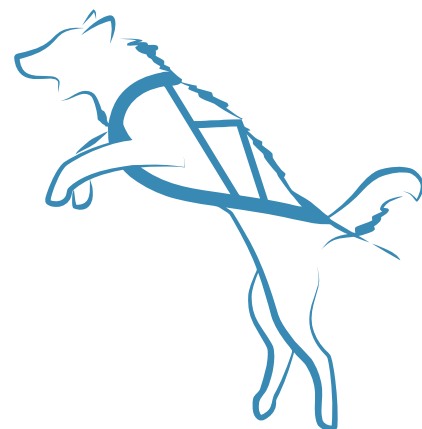
REDAKSJONSMEDLEM & GRAFIKER
Anne Hilde Taraldstad
taraldstad.design@gmail.com

REDAKSJONSMEDLEMMER
Øistein Sørensen
Nina Noss

TRYKK
Land Trykkeri

OPPLAG
3 500

FORSIDEFOTO
Henrik Vikse

INNHold

- 4 **Takk til våre samarbeidspartnere**
- 4 **Redaksjonelt**
- 5 **Program**
- 6 **Breddecup langdistanse 2021**
- 7 **Smittevern 2021**
- 9 **Løypa rundt**
- 11 **Fredelig sameksistens**
- 12 **Spåtind Fjellstue**
- 14 **Torpa Trebygg AS**
- 16 **Ord & uttrykk i hundekjøring**
- 19 **Torpa Hjemmebakt**
- 20 **Norge på tvers med 20 hunder**
- 24 **The Call of the North**
- 26 **BUA - Nordre Land**
- 29 **Fra Nordmarka til Nome**
- 32 **The Musher - en app for hundekjørere**
- 34 **Medvandrerne**
- 36 **Land Utvikling - fokus på Synnfjellet**
- 38 **365 dager med utedo, utedusj og 10 hunder**
- 40 **Hundeför**
- 43 **Haugtun**
- 44 **Fjellevetret i Valdres - Gamlestølen**
- 46 **Ny skole og hall i Torpa**
- 47 **Fjellvettregler for hundekjørere**
- 49 **Heia MUSH! - kommunen i ryggen**
- 50 **Midtre Ekern Gårdsbutikk**
- 53 **Håndverkskurs på Fjellgården Finstad**
- 54 **Kan hundekjøring være vitenskap?**

TAKK TIL VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE!

For å gjennomføre og videreutvikle MUSH Synnfjell og Synnfjell Rundt trengs en økonomisk plattform. Aller helst forutsigbar og stabil. Drømmesituasjonen er å få på plass økonomien for neste løp i det øyeblikket vi avslutter arbeidet med ett løp. Men slik er det ikke, det må alltid legges ned jobb i å få dette på beina i god tid før vi inviterer til løp. Gode samarbeidspartnere er avgjørende for gjennomføringen.

Vi er heldige og har gjennom alle årene siden løpet ble arrangert for første gang i 2013 hatt Appetitt med på laget, i 2021 også med førpremier. Det setter vi stor pris på. Fra løpet fikk litt fastere rammer i 2014 har Nordre Land kommune vært en meget

god støttespiller, både økonomisk og som en viktig «moralisk støtte» og supporter.

Å lage gode løyper er noe av det viktigste i et hundeløp. Hjelper lite med fine startnumre hvis det ikke er gode spor for alle kjørerne. Motorspeed på Lillehammer har i alle år lånt oss ekstra snøscootere i forbindelse med løpet. Dette har gjort at vi har kunnet sende ut godt med mannskaper for å skape de beste sportslige rammer vi klarer.

Nytt for 2021 er uttrekkspremier fra Non-stop dogwear. Morsomt å få nye samarbeidspartnere med. En annen ny og lokal samarbeidspartner er Dokka Bilco. De låner oss ATVer for bruk på Sjekkpunkt Hal-den.

2021 blir det store annerledesåret i løpets historie. Koronasituasjonen gjør at vi

ikke kan legge til rette for publikum på den måten vi aller helst vil. MUSH Synnfjell skal være en folkefest, men trygg gjennomføring, uten smitte, er årets mål. I 2022 er det faktisk 10-årsjubileum. Vi lover at da skal det bli den største folkefesten ever i Synnfjellet.

Vi er mange frivillige som jobber med løpet gjennom høsten og enda mange flere frivillige som bidrar til at løpshelga blir en kjempeopplevelse for alle som er involvert. Våre gode støttespillere gjør det mulig!

NB: Når magasinet går i trykken er vår søknad om støtte fra Innlandet Fylkeskommune fremdeles under behandling.

Torpa Idrettslag og organisasjonskomiteen for MUSH Synnfjell takker alle sponsorer og samarbeidspartnere for at dere er med på laget!

REDAKSJONELT

Marianne

Eli

Anne Hilde

Øistein

Nina

Vi vurderte fram og tilbake - magasin? Ikke magasin? Minimagasin? – og landet på full satsning. MUSH magasinet kommer ut, selv om koronaåret 2020 og inngangen til 2021 blir annerledes. Uansett om vi får lov å arrangere løp eller ei, magasinet skaper gode stunder i vintermørket. Å skape gode stunder er viktig slik verden er nå. Så selv om publikumsdelen av løpet blir annerledes enn vi egentlig ønsker, blir magasinet like fyldig og bra som før. Det er også et viktig poeng for oss å ikke bryte en god tradisjon, alltid vanskelig å ta opp igjen noe som har ligget brakk. Redaksjonen satte altså i gang som vanlig i slutten av august.

Det er nå syvende gang vi gir ut MUSH Magasinet. Vi er veldig stolte av det vi får til

og glad for å kunne dele kunnskap om hundekjøring og livet i og rundt Synnfjellet.

Gjennom små og store reportasjer ønsker vi å vise fram ting som skjer i Nordre Land og nærliggende områder. Magasinet er med på å gjøre arrangementet til noe mer enn et hundeløp. Vi håper (og tror) at magasinet er et lite bidrag i utviklingen av det fantastiske nærområdet vårt.

Annonserer er med på å gjøre dette mulig. Uten salg av annonser hadde ikke magasinet blitt gitt ut. Magasinet skal aldri «stjele» midler fra løpets budsjett og skal kun gis ut hvis det finansierer seg selv. Aller helst skal det bidra med noen kroner inn i kassa til gjennomføringen av MUSH Synnfjell og Synnfjell Rundt. Det klarte vi i for 2020 utgaven

og det klarte vi for bladet du nå leser.

Tusen tusen takk til alle annonsører som er med på å gjøre det mulig å gi ut magasinet!

Heller ikke denne gangen har vi hatt problemer med å finne temaer å skrive om. Og alle vi har spurt har sagt ja til å bidra. Like morsomt hvert år. Og lista med «reserveartikler», ja den er like lang som før. Vi går aldri tom for hverken ideer eller skribenter. Tusen takk til alle bidragsytere! Og takk også til Land Trykkeri AS for godt samarbeid gjennom flere år.

Redaksjonen har bestått av Marianne Hamre, Nina Noss, Øistein Sørensen, Anne Hilde Taraldstad og Eli Vogt Godager.

Da håper vi du hygger deg med MUSH Magasin 2021!

PROGRAM MUSH 2021

FREDAG 01.01.21

18:00 – 21:00

Parkering av hundebiler og åpen innsjekking

LØRDAG 02.01.21

08.00 – 10:00

Innsjekkingen er åpen

09:30

Infomøte for kjørerne arrangeres ute på Sjekkpunkt Halden

11.00 START Synnfjell Rundt

12.00 START MUSH Synnfjell

14.00 Forventet MÅLGANG Synnfjell Rundt

16:30

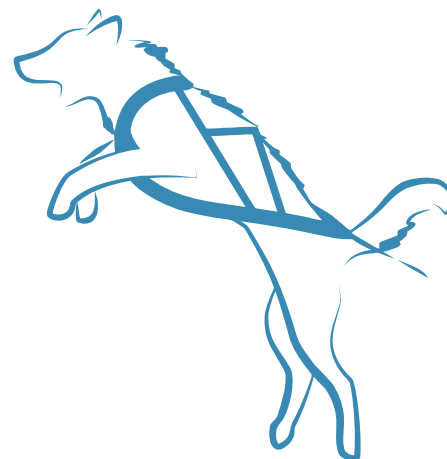
Ankomst Sjekkpunkt Halden for 3 timer obligatorisk hvile og tidsutjevning (Mush Synnfjell)

24:00

Kjørerne forventes ankommet til Sjekkpunkt Fløyterdammen for 5 timer obligatorisk hvile

SØNDAG 03.01.21

07:00 Forventet MÅLGANG Mush Synnfjell!

Det blir ingen tilrettelegging for publikum på Sjekkpunkt Halden. Koronasituasjonene er uforutsigbar i det vi sender magasinet i trykken. Dette kan påvirke gjennomføringen.

Alle tider er ca-tider

– følg med på gps-trackingen via våre nettsider

www.mushsynnfjell.no

Det vil streames fra sentrale punkter i løypa - du finner mer informasjon på våre nettsider eller på vår facebook side.

Foto: Øystein Hvalsengen

ANNONSE

“UNLEASH YOUR POTENTIAL”

Høykvalitets utstyr til hund og eier.
Testet av hundekjørere i verdensklasse.

BREDDECUP LANGDISTANSE 2021

Sommeren 2020 tok Ringerike Trekkhundklubb kontakt med oss i Torpa IL/Hundekjørergruppa og flere andre klubber. De ønsket å få til en cup i 2021-sesongen.

REKRUTTERING OG BREDDE

Tanken bak var at en breddecup for langdistanse hundekjøring kan skape motivasjon og konkurransemuligheter for nye kjørere og kjørere som ikke satser på toppnivå.

Gjennom å delta i flere løp, vil kjørere kunne samle poeng og oppnå resultater. Nyrekruttering og bredde i sporten er målet. Det skal være lav terskel for deltakelse. Det er stas at vi har fått dette til, ved å gjøre det enkelt har vi gjort det mulig!

Seks løp er med i breddecupen 2021.

GJENNOMFØRING

Hvert enkelt løps regler gjelder for deltakelse i det enkelte løp. Deltakelse og fullføring er det som teller. Fullført løp gir 10 poeng i tillegg beregnes poeng ut fra plassering pr løp på denne måten: Plassering pr løp snudd på hodet. For eksempel 27 deltakere: plassering nr. 1 gir da 27 poeng, plass 27, 1 poeng.

Den med flest poeng etter endt sesong er vinner av cup'en. Du trenger ikke gjøre annet enn å delta. Arrangørene vil koordinere sine resultatlistene og slik se hvem som deltar og ut fra det oppdatere resultatlistene for cupen.

Gjennomføring av det enkelte løp og dermed også cupen «styres» av de til enhver tid gjeldende koronarestriksjoner.

Premiering kommer man tilbake til.

Bli med da vel!

Fra MUSH Synnfjelløypa - ikke bare konkurranse, men naturopplevelser. Foto: Øistein Sørensen

Pr. nå er følgende løp med i Breddecupen (November 2020)

LØP	DATO	KLASSE
MUSH Synnfjell	01.-03.jan 2021	Begge løp
Gausdal Maraton	08.-10. jan 2021	Alle klasser
Femundløpet	05.-07. feb 2021	F200 & Junior
Hallingen	19.-21. feb 2021	Ikke avklart
Vikerfjelløpet	12.-13. mar 2021	135k og 65k samt Junior
Jotunheimløpet	19.-21. mar 2021	Alle klasser

ET LITT ANNERLEDES ARRANGEMENT

–smittevern 2021

Nå i slutten av november når magasinet går i trykken, lever vi med strenge restriksjoner og stor usikkerhet. Vi skal gjøre alt som står i vår makt for å få gjennomført alt som planlagt den første helga i januar.

Som det første løpet i sesongen har vi et ekstra stort ansvar for å sørge for å vise at det er mulig å arrangere hundeløp uten at det blir oppblomstring av smitte.

MUSH Synnfjell blir annerledes i 2021. Smittevernrutiner er godkjent av kommuneoverlegen i Nordre Land kommune i oktober 2020. Det viktigste smitteverntiltaket er å lage arrangementet så lite som mulig.

Det vil ikke bli tilrettelagt for publikum på sjekkpunkt Halden. I stedet vil vi streame fra ulike steder langs løypa og fortelle tydeligere hvor man kan se kjørerne.

Vi forholder oss til reglene for offentlig arrangement utendørs, og regelen om at

200 kan samles. 90 kjørere, 90 handleere og de nødvendige frivillige. Publikum blir for risikabelt ut fra situasjonen.

Alle kjørere og handleere vil bli sjekket nøye ved ankomst, innsjekking foregår under et strengt regime, det samme gjelder enkel utendørs matservering på sjekkpunkt Halden.

Frivillige og kjørere/handleere vil få skriftlig informasjon i forkant, og det vil selvsagt bli informert om smittevernrutiner under det utendørs kjørermøtet.

Håndsprit vil være utplassert alle steder, og det vil være smittevernvakter som sørger for avstand mellom folk. Munnbind, visir og hansker vil også være på plass der det er nødvendig. Plakater som minner om smittevern vil settes opp.

Et smittefritt MUSH Synnfjell er målet.

ANNONSE

Appetitt

NORWEGIAN SUPER PREMIUM FOOD

Nordre Land
REGNSKAP SA

Storgt. 49, 2870 Dokka
Tlf: 61 11 88 50
E-post: nlr@nolare.no

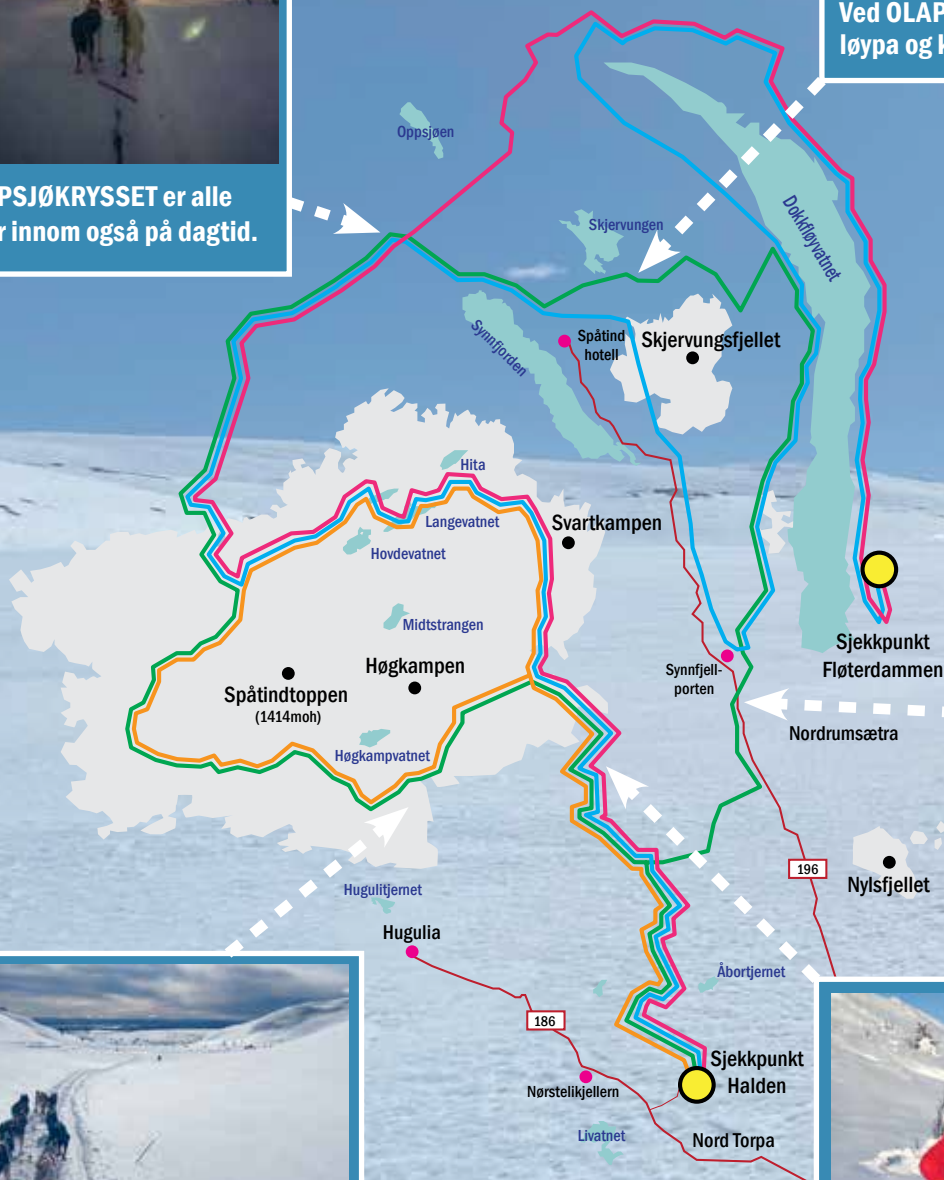
www.nordrelandregnskap.no

Ved **OPPSJØKRYSET** er alle etapper innom også på dagtid.

Ved **OLAPUTTEN** er det god utsikt til løypa og kjøerne.

Løypa krysser veien litt sør for **ÅSSETERBRUA**.

Over **ELGSMYRA** kan kjøerne sees ca. 20 minutter etter utkjøring fra Sjøkkpunkt Halden.

Nederst i **STRANGDALEN**, der skiløypene krysser.

Magisk løypenett

Synnfjellet byr på uforglemmelige naturopplevelser, både for hundekjørere og andre friluftsfolk.

Her har vi forslag til ulike steder det er fint å se kjørerne suse forbi under MUSH Synnfjell og Synnfjell Rundt. Følg med på trackinga via WWW.MUSHSYNNFJELL.NO for å se når de ulike spannene er hvor.

DOKKA VEDSETER

Vokksgata 21, 2870 Dokka
Tlf: 908 03 395 & 915 63 491

VED TIL SALGS

60 l sekker blandingsved

60 l sekker bjørkeved

Pall bjørk

Pall bjørk 60 cm

Pall blandingsved

Opptenningsbriketter

Vi tar bestilling på spesiallengder.
Vi kan kjøre ut eller du henter selv.

*Mush Synnffjell
takker Dokka Vedsenter
for ved til løpet!*

Haraldsen Auto

www.haraldsenauto.no

HARALDSEN AUTO AS
Storgata 54, 2870 DOKKA
TEL: 61 11 33 40

SALGSDELING
Man - fre : 09.00-16.00
Lør : Etter avtale

VERKSTED
Man - fre : 07.30-16.00
Lør : Stengt

Haraldsen Auto AS er autorisert MECA-verksted.
Det betyr at vi i tillegg til å være merkeverksted
for Mitsubishi, også er serviceverksted for
alle andre bilmerker.
Vi har kompetansen til å gjøre det
beste for akkurat din bil
– og din lommebok.

EU-KONTROLL
1400,-

MOTORspeed®

MC / CROSS / ATV / SNØSCOOTER SIDEN 1978

EXPLORE WITH US

VARME VINTERSKO FRA BAFFIN

BAFFIN KOOTENAY

Robust, lett og varm!
Komfort gradert til -50°C

BAFFIN®
BORN IN THE NORTH. 1979.

DOKKA BILCO A/S

2870 DOKKA Tlf. 61 11 17 00
post@dokkabilco.no - www.dokkabilco.no

GAUPEN®

Milevis med nydelige løyper. Foto: Synnfjelløypene

Gode avtaler med grunneiere. Foto: Ø. Sørensen

Båndtvang og respekt for beitedyr er viktig - for alle parter. Foto: Ø. Hvalsengen

FREDELIG SAMEKSISTENS

Torpa Idrettslag, Hundegruppa står for den organiserte delen av hundekjøringa i Torpa. Som en del av idretten er det viktig for oss å være en ressurs for bygda. Lover og regler er en side av saken, men det aller viktigste er god dialog og god kommunikasjon. Vi gjør vårt beste for å spre nødvendig informasjon til «våre», og alltid snakke om viktigheten av forholdet til våre sambygdinger.

NABOEN OG STØY

Bikkjer bjeffer og uler. Særlig ivrige blir de når det er tid for mat eller de ser at det gjøres klart for tur. Med mange kenneler og ulike trenings- og foringstider, er vi fullt klar over at det kan bli støy. Vi gjør alle det vi kan for å redusere støyen til et minimum. Oppfordringen om å alltid ha en god dialog med naboen gjentas med jevne mellomrom.

BEITEDYR

I Torpa og Synnfjellet er det mange dyr på

beite fra tidlig sommer til utpå høsten. Det er s auene som er i flertall, men også en del store koser seg i utmarka. Båndtvang og respekt for beitedyr er en forutsetning for å unngå konflikt med bønder som har dyr på beite. Konfliktfri sameksistens er vårt mål.

GRUNNEIERE

Tilrettelegging og klargjøring av løyper må alltid gjøres etter avtale med grunneier. Som organisasjon sørger vi for avtaler med berørte grunneiere på fellesløypene, mens hver enkelt kennel sørger for avtaler med grunneiere langs sine påkjøringsløyper. Gjør vi dette på korrekt måte unngås konflikt med de som eier skog og fjell der hundekjørere ferdes.

ELGJAKT

Fra 25. September hvert år er det elgjakt. En stor og gledesfylt del av livet til mange i bygda. I perioden da elgjakta pågår er det viktig at alle hundekjørere har god dialog med jaktлага der man selv trener. Når på døgnet jantes det? Hvor jantes det? Sjekker man ut

og fortrinnsvis trener etter mørkets frembrudd i den mest intense jaktperioden, skaper ikke hundekjøringa trøbbel for jakta.

SKILØYPER OG SKILØPERE

Synnfjellet har et svært godt driftet nett av skiløyper. For å unngå uoverensstemmelser med skifolket er det etablert et eget løypenett for hundekjøring. Kun kort tid under MUSH Synnfjell benyttes noe skiløyper, og da etter avtale med løypelaget. Vi informerer både tilreisende og lokale hundekjørere om at hundekjøring i skiløypene, DET driver vi ikke med.

Konklusjonen er lett å trekke; skal hundekjøring være en ressurs for bygda, er det viktig at hundekjørermiljøet har god dialog med naboen, grunneiere og skiløpere, og sikrer at vi oppfører oss korrekt med hensyn til beitedyr og elgjakt.

Tekst: Eli V. Godager

SPÅTIND FJELLSTUE

– stedet for den turglade

Gode smaker og i tillegg en fryd for øyet.

Spåtind frister med en særegen badstue, som på klare dager har en fantastisk utsikt mot Synnfjellet.

Spåtind er igjen åpent og i full drift. Nytt konsept, nytt driverpar og mange planer for framtida. Synnfjellet trenger et sted som Spåtind Fjellstue, både hyttefolk, vi som bor her og tilreisende fra fjern og nær. Vi tok turen for en prat med driverparet Mari Mo Didriksen og Ruslan Bachancov en vakker høstdag i oktober.

Tidlig i juli 2020 åpnet Spåtind igjen dørene etter en litt lengre «nedstengning». Koronapandemien amputerte vintersesongen og ny organisering og drift av virksomheten måtte til for å få fart i hotellet som har vært en viktig del av fjellet siden slutten av 60-tallet. Nå lengter ikke lenger markedet etter store «høyfjellshotell», og det var nok før at glamour

var knyttet til en tur til fjells. Nye tanker måtte tenkes og nye drivere måtte på plass for å skape nytt liv på hotellet vårt.

NYTT KONSEPT

Spåtind Fjellstue er det nye navnet. Det er mer enn et navnebytte. Mari forklarer at målet er å være et samlingspunkt for ALLE,

ANNONSE

Fagerlund
-nærbutikken

ÅPNINGSTIDER

Man.-Tors.	09:00-19:00
Fredag	09:00-20:00
Lørdag	09:00-18:00
Søndag	12:00-17:00

joker
- helt i nærheten

I tillegg til et godt utvalg i dagligvarer har vi

- produkter fra lokale håndverkere
- mat fra lokale produsenter
- bensin, diesel, parafin og propan

Velkommen innom!

hyttefolk, leilighetseiere og lokalbefolkning. Stedet er ikke bare for fjellstuas gjester. Det skal være lunt og nært. Peiskos, varme og god mat. Fjellstuebegrepet er også nært knyttet til det å være tett på naturen. Fra juli og til nå har de opplevd at konseptet har slått an. Bookingen har vært bra og folk har vært fornøyde. Mange hyttefolk har spist sine middager på fjellstua gjennom sommeren.

TURGLADE GJESTER

Mari forteller at målgruppa man søker å nå er folk som er glad i være på tur, enten det er fotturer i fjellet eller det er lange skiturer innover i Synnfjellet som er det gjestene søker. Barnefamilier er også sentralt for folket på Spåtind Fjellstue. Det skal være godt å være barnefamilie på fjellstua. Synnfjellet er jo det snille og ville fjellet. Det er naturopplevelsene som skal skape grobunn for stabil drift og vekst poengterer Mari, og legger til at de ønsker å være den hundevennlige fjellstua. Har du med hund, er den også hjertelig velkommen.

HVORFOR?

Mari og Ruslan kom flyttende til Spåtind i god tid før gjenåpningen i juli. Hva var deres motivasjon? Ruslan og Mari forteller at de lenge har hatt en drøm om å få lov å være med å bygge noe fra bunnen av i et langsiktig perspektiv. De har begge lang erfaring fra bransjen, men slikt arbeid er ofte sesongbetont. Spåtind Fjellstue skal ønske gjester velkommen hele året. Det å få lov å prege et sted og være med på å sette retningslinjen, har vært en viktig drivkraft når valget

deres ble Spåtind Fjellstue. Og de har tenkt å bli! Tidligere erfaringer fra andre destinasjoner skal omsettes til det beste for folk som besøker Synnfjellet.

MATEN

Ruslan er kokk og hjernen bak maten. Av egen erfaring kan jeg si at en middag på Spåtind Fjellstue er en god opplevelse. Gode smaker og pent å se på. Trivelig servering var det også.

Ruslan og Mari håper å kunne bruke stadig mer lokale råvarer på kjøkkenet. De bygger nettverk og er på jakt etter bønder i nærområdet som produserer det som kan bli til gode smaksopplevelser på fjellstua. Menyen vil stadig være i utvikling.

MARKEDSFØRING

Instagram, Facebook og ny nettside er viktige verktøy i markedsføring av mulighetene på Spåtind Fjellstue. Særlig gjennom sosiale medier er det mulig å formidle en historie, formidle folks opplevelser i Synnfjellet. Dette og «ryktet» er kanskje den viktigste måten å spre det glade budskapet på. Alle som deler og kommenterer på sosiale medier er med på å bygge opp omdømmet. Et godt omdømme tar lang tid å bygge, men er lett å rive ned. Mari og Ruslan bruker sosiale medier aktivt.

SELSKAPER OG EVENTER

Fjellstuas mange rom og saler er selvsagt åpne for selskaper av ulike slag, bursdager, bryllup og andre familiære anledninger. Mari forteller at de også kommer til å arran-

gere mer sesongbetonte eventer. Bruke anledninger sesongvariasjonene gir for å skape blest og gode opplevelser i Synnfjellet

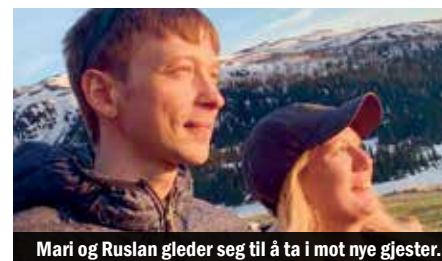
GODT SAMARBEID MED EIERGRUPPA

Som mange kanskje har lest i avisa er det en ny eiergruppe som har kjøpt seg inn i fjellstua. Eiergruppa er ikke et «mangehodet troll», men ei gruppe som på hver sin måte representerer kunnskap som er viktig å ha med seg når man skal bygge opp igjen og sikre stabil drift på Spåtind Fjellstue. Mari og Ruslan er glad for godt samarbeid med eiergruppa.

FRAMTIDA SER LYS UT

En god sommer og en god høst har vært en bra start for det nye driverparet. Koronasituasjonen ble nok en hjelpende hånd. Folk skulle feriere i Norge og mange var på leit etter gode opplevelser i norsk natur. Mange fikk sitt første møte med Spåtind Fjellstue og flere som ikke hadde vært der på mange år, kom tilbake.

Optimismen råder på Spåtind Fjellstue. Ta deg en tur da vell!

Mari og Ruslan gleder seg til å ta i mot nye gjester.

Tekst: Eli V. Godager Foto: Spåtind Fjellstue

ANNONSE

Nilsons Revisjonskontor AS

Storgata 69, 2870 Dokka
Boks 117, 2882 Dokka

tlf: 61 11 25 70 mob: 975 12 571

God opplæring er alfa omega i yrkesfag.

TORPA TREBYGG AS

– godkjent opplæringsbedrift i Innlandet innen byggfag

Marius Motrøen er tømrer og innehaver av Torpa Trebygg AS. Han startet eget firma etter mange års arbeidserfaring i tømrerfaget gjennom ansettelse hos andre. Det var lang pendlervei og han fikk lyst å etablere eget firma i Torpa.

Marius drev først alene, men så trengte grandnevøen hans en lærlingplass. Dermed ble han firmaets første lærling. Lærlingen ble tømresvenn og arbeider fortsatt i firmaet. Så trengte en tømresvennkamerat arbeid. Torpa Trebygg AS ansatte ham også, for oppdragsmengden tillot det. I dag arbeider alle tre i firmaet, hovedsakelig med tilbygg og rehabilitering av bygg, med oppdrag stort sett i Torpa. Marius har svennebrev og sentral godkjenning/ansvarsrett.

Nå har Torpa Trebygg AS fått ytterligere ett nytt skudd på stammen. Firmaet som fra 2018 er godkjent opplæringsbedrift i Innlandet ansatte ny lærling i høst. Emmanuel Bossongo, 19 år, fra Ørsta i Møre og Romsdal. Unggutten kom helt til Torpa, noe Marius mener vitner om vågemot, innsatsvilje og motivasjon hos lærlingen, som nå har bosatt seg i Granvang her i bygda vår. Bossongo var en av åtte søkere til lærlingeplassen, så det var flere om beinet.

Marius er faglig leder for lærlingen og har

ansvar for å legge til rette for å gi ham opplæring i samsvar med læreplanen for faget. Lærlingen har i forkant to års teoretisk skolegang og skal igjennom to år med praktisk læretid for å oppnå svennebrev.

Opplæringskontoret – Læringsenteret i Innlandet – følger opp fagutdanningen og intervjuer blant annet faglig leder og lærlingen under forløpet.

Det er ikke så lett å få lærlingplass og Marius ønsket å kunne bidra til økt rekruttering til tømrerfaget ved å bli en fagopplæringsbedrift. Det er en utfordring i dag at så mange unge velger høyere teoretisk utdanning og at det synes å ha ført til mindre rift om det å bli håndverker. Med så stort fokus på teoretisk utdanning, er det behov for en holdningsendring og satsning for at unge skal få lyst til, og til å våge å ta en fagutdanning. Mange unge i dag får ikke prøvd ut om de vil mestre og trives som håndverker. Myndighetene har uttalt at det er behov for 90.000 fagarbeidere innen ulike fag. Det er et

stort behov for rekruttering til tømrerfaget. Marius mener det er nødvendig for å sikre videreføring av kunnskap om faget og praktisk utøvelse av det. Torpa Trebygg AS vil være med på dette gjennom å gi lærlingplass i opplæringsordningen og på den måten sikre bransjens fremtid.

Marius forteller at en viktig grunn til ønsket om å være en opplæringsbedrift, er at han selv hadde god erfaring og opplevelse med å være lærling. Den praktiske læretiden betød mye for egne holdninger til faget og i livet ellers. Det har stor egenverdi å lære fra andre og gjennom praktisk erfaring.

Dessuten er det givende og forfriskende for virksomheten med ungdommelig pågangsmot. Det setter positivt preg på det sosiale arbeidsmiljøet og bidrar til trivsel på arbeidsplassen. For en som har drevet lenge i faget er det kime til årvåkenhet. Man må være skjerpet og faglig oppdatert for å lære bort faget til andre på riktig vis og for å motivere og sysselsette lærlingen på en god,

ANNONSE

HONDA
The Power of Dreams

 Dokka Farge og Miljø®
Bergfossenteret 2870 Dokka Tlf. 61111599, www.dokka.no

VELG EN HONDA FAGFORHANDLER, DET LØNNER SEG!

Strøm der du er

med Honda strømaggregat!

Trykk på knappen
og du har strøm
– nesten som hjemme

EU30isFS
med komplett
fjernstartpakke.
Inkl. 10 m
kabel.

IMPORTØR: Berema AS, www.berema.no

hensiktsmessig måte. Det er veldig kjekt å følge lærlingens utvikling underveis gjennom de to årene læretiden varer. Lærlingen gir tilbake gjennom sin arbeidsinnsats og bidrar til virksomhetens produktivitet og omsetning. Det styrker også opplæringsbedriftens omdømme at den får hjulpet lærlingen frem til å oppnå svennebrev. Det reflekterer kvalitet hos opplæringsbedriften som igjen kan bidra til økt konkurransekraftighet.

Som opplæringsbedrift mottar Torpa Trebygg AS i likhet med andre godkjente opplæringsbedrifter noe tilskudd fra Fylkeskommunen. Det er et kjærkomment dekningsbidrag til lærlinglønnen selv om

det ikke dekker hele. I tillegg får opplæringsbedriften «stimuleringstilskudd» på kroner 25.000 per lærling.

Det er all grunn til å berømme Torpa Trebygg AS for dette. Det har stor verdi i et lite lokalsamfunn at noen våger å etablere virksomhet og i tillegg legger til rette for ny rekruttering og videreføring av fagkunnskap av lærlinger. Ved siden av ser du hvordan din virksomhet – stor eller liten – kan bli opplæringsbedrift om du har lyst og ikke minst våger å gi noen unge sjanse til lærlingplass innen ditt fag.

Tekst: Nina Cathrine Noss

Foto: Øystein Hvalsengen

Marius, Emmanuel og Richard på byggeplassen.

Fra Ørsta til Torpa for å bli lærling i byggfag.

Læringsenteret Innlandet er et opplæringskontor, og er bindeledd mellom lærebedrifter, skoler, myndigheter og søkere i ulike faggrupper; Elektrofag, Bygg- og anleggsgfag, Industrifag, Service og samferdsel, Barne- og ungdomsarbeiderfaget og andre fag.

Lærebedriftene får oppfølging og veiledning i arbeidet med lærlingene. Lærebedriftene kan konsentrere seg om å lære bort faget, og overlate «papirarbeidet» til Læringsenteret. Læringsenteret har systemer og rutiner for oppfølging av dokumentasjon, veiledning, vurdering og kvalitetssikring. Eventuell teoriopplæring og kurs organiseres og gjennomføres av Læringsenteret. Bedrifter med ensidig produksjon kan, i samarbeid med de andre lærebedriftene, tilby tilfredsstillende opplæring. Gjennom Læringsenteret kan bedriftene delta i nettverk av bedrifter i samme bransje som kan effektivisere opplæringen og gi et bedre og mer variert opplæringstilbud.

Læringsenteret Innlandet, Niels Ødegaards gt. 4c, 2815 Gjøvik.
E-post: post@larlinginnlandet.no

TORPA TREBYGG AS

LÆRLINGSENTERET
INNLANDET

ANNONSE

Storgata 52, Holmentunet
2870 Dokka
tlf: 61 11 19 52

ÅPNINGSTIDER
Man-fre 09 – 19
Lørdag 09 – 16

**GRØNVOLD
TRANSPORT**

TUR & BESTILLINGSKJØRING

Inntil 16 personer!

Ring oss på tlf 901 16 972

Gjerdalen assurance
IF skadeforsikring

PRIVAT- OG BEDRIFTSFORSIKRINGER

Besøk oss i Storgata 28, 2870 Dokka

e-post gjerdalen@if.no og telefon 61 11 83 00

Anita Bratrud • Elin Rosenberg • Ranveig Gjerdalen Taraldstad • Even Gjerdalen

Handler – en som hjelper hundekjøreren enten på kennel og/eller på løp. Bor ofte hos hundekjøreren og får kost og losji. Man blir som oftest ikke rik av å være handler, men man blir rik på opplevelser og læring. På løp er det handleren som kjører følgebil, organiserer og fikser alt, bortsett fra stell av hundene. Det må hundekjøreren stå for selv.

Alaska husky – den typen hunder som oftest brukes til langdistanse hundekjøring. Har sin opprinnelse fra trekkhundkenneler i Alaska. Der ble hundene avlet på trekkegenskaper og de hadde ingen rasestandard eller var registrert i noen kennelklubb.

De er heller ikke idag regnet som noen egen rase. Alaska huskyen har en ekstrem utholdenhet, som gjør at de kan tilbakelagge lange distanser på kort tid. (Funfact: Bjørn Dæhlie hadde det høyeste O²-opptaket som er målt, og det lå på 96 ml/kg/min, mens en gjennomsnittlig trent Alaska husky kan ha 3-4 ganger høyere enn dette. O²-opptak er hvor mye oksygen kroppen din klarer å ta opp.)

Lederhund – hund(er) som benyttes fremst i spannet. Må være trygg på omgivelsene og lystre hundekjøreren. De som holder spannet i gang. Det kan være mange hunder i spannet som kan gjøre denne jobben, og kjøreren bytter ofte

på. Det kan i blant bare være én foran, og da kalles det for «*singel-led*».

Løpsveterinær - alle de store løpene har egne veterinærer som sjekker alle hundene, og gir råd til deltakerne for å ivareta hundevelferden. De gjør ofte vurderinger i samråd med kjøreren om en hund er skikket til å fortsette løpet eller må settes igjen.

Sjekkpunkt - et sted alle hundespannene må innom. Her må alle skrive seg inn når man kommer og ut når man drar. På sjekkpunkt plukker man opp depotsekker dersom det er tillatt. Noen sjekkpunkt har obligatorisk hvile, og da må hundespannene hvile minst så lenge

som den obligatoriske hvilen krever, eller lengre hvis man ønsker. Løpsveterinærene følger også med spannene på sjekkpunktene og her kan man spørre om råd eller få hjelp til sjekk av hundene.

Depot - «Et depot er et lager der det lagres større mengder materiell for senere bruk». Innen hundekjøringen vil det si at når hundekjøreren pakker i forkant av løpet, pakkes også såkalte «depotsekker». Disse inneholder som oftest utstyr og mat til hundene underveis. Depotet sendes ut eller tas med av handler til sjekkpunktene. Ikke alle sjekkpunkt tillater depot, som da betyr at hundekjøreren må ta

med seg alt de trenger for å klare seg mellom sjekkpunktene som tillater depot.

Snacking - små biter med fôr som gir hundene energi underveis. Er som oftest en liten bit med kjøtt eller noe som inneholder mye kalorier. Det er svært viktig å få i hundene nok kalorier, da de forbrenner ekstremt mye på slike løp. Disse små bitene med energi gis relativt ofte mens de løper.

Obligatorisk hvile/hvilepott - alle langdistanseløp har obligatorisk hvile som må taes ut på bestemte sjekkpunkt eller som kjører kan velge å ta ut på noen utvalgte sjekkpunkt. Dette er for å ivareta dyrevelfer-

ORD & UTTRYKK I HUNDEKJØRING

den, og for å sikre at hundene (og kjøreren) får nok hvile. Det betyr altså at hundespannet minst må hvile så og så mye. På grunn av at hvilen taes ut på ulike sjekkpunkt, kan det være vanskelig å forstå hvem som leder. Et eksempel: *En som ligger fire timer foran nummer to i sporet, ligger ikke nødvendigvis best an dersom han ikke har tatt ut obligatorisk 12 timers hvile som nummer to har gjennomført.*

Tidsutjevning - for at den som kommer først i mål skal være vinner, er det nødvendig å foreta en tidsutjevning underveis på løp som ikke har fellesstart. Et eksempel: *Kjører 1 starter som nummer 1 i ett løp*

klokken 11.15, mens kjører 2 starter sist kl 12.15. Da har kjører 1 60 minutters forsprang ut fra start. Kjører 1 får derfor 60 minutters pålagt hvile/ventetid på et sjekkpunkt, nr 2 ut fra start får 59 minutter, mens kjører 2 som startet sist ikke får noe pålagt ventetid.

Kjøremøte - et obligatorisk møte for alle kjørere og ofte også handlere. Der utleveres viktig informasjon om løypa, regler gjennomgås og andre ting knyttet til løpet. Dette holdes i forkant av løpet.

Rookie - også kjent som førstegangskjører. At du er rookie betyr at du ikke har kjørt det løpet eller den klassen

før. Man kan ha kjørt en klasse i et løp mange ganger, men når man bytter klasse til en annen, regnes man som rookie. Det avholdes kurs for rookie, for å sikre at de er skikket til å starte lange løp.

Veteran - betyr enkelt og greit at du har kjørt løpet/klassen én eller flere ganger.

Fórkoker - en type stormkjøkken for å varme opp vann til hundene ute. Varmt vann brukes som oftest til å blande ut i fóret for at hundene skal få i seg nok væske. Ser ut som en dobbel aluminiumsboks med lokk. I bunnen av den ytterste boksen ligger det en type matte som antennes ved å

helle rødsprit over og tenne på. Den innerste beholderen brukes til å ha vannet i.

Snøanker - et anker som henger på sleden og ved stopp presses ned i snøen for å hindre spannet i å dra av gårde hvis kjører forlater sleden. Har livsfarlige pigger og må håndteres med vett og forstand.

Skutermatte - en bit av et belte fra en snøskuter som festes til sleden mellom meiene der kjøreren står. Brukes for å justere fart ved å legge mer eller mindre trykk på den med foten.

Tekst: Helene Sørensen

Alaska husky Foto H. Vikse

MUSH! Foto: A. Rønningen

Sjekkpunkt Halden. Foto: Ø. Hvalsengen

Mush – begrep fra Alaska som brukes som kommando for å sette i gang hundespannet. Antakelig med opprinnelse i det franske ordet «*Marché*». Nå er det vanlig å kalle hundekjøreren for «*musher*», eller «*kjører*» på norsk.

Vi utfører alt av elektrikerarbeid i hytter, hus og fritidsboliger. Ta kontakt med oss i dag så vi kan skreddersy en løsning for deg.

Besøk oss på våre nettsider
tlf: 61 11 25 25

www.torpa-el.no
post@torpa-el.no

NØRSTELIEN LANDHANDLERI

Nord-torpevegen 1375, 2880 Nord Torpa Tlf: 61 11 85 40

narbutikken.norstelien@narbutikken.no

www.facebook.com/norstelien.landhandleri

Hos oss finner du et stort utvalg varer og en koselig atmosfære. Velkommen!

Nå også med egen PUB!

Følg med på annonsering på Facebook!

- Dagligvarer
- Bensin, diesel, parafin og propan
- Medisinutsalg
- Post, bank og tipping
- Produkter og mat fra lokale produsenter

ÅPNINGSTIDER

Man. – Tors. 09–17
Fredag 09–20
Lørdag 09–16
Søndag 12–15

Torpa hjemmebakst

– LOKALE FRISTELSER

I kakedisken til den blide og bakeglade Gun Irene finner vi de lekreste kaker – en fryd for både gane og øye. Og for ikke å glemme – deilig fersk gjærbakst i hyllene på veggen bak! Godt brød, rundstykker og duftende kanelsnurrer kan være vanskelig å motstå. Torpa Hjemmebakst har utvidet på mange måter siden sist Mush Magasinet var på besøk.

Gun Irene holder åpent bakeriutsalg på fredag ettermiddag og lørdag formiddag. Du kan handle ekte, håndlaget bakst av ulike sorter uten forhåndsbestilling. Her er det noe for en hvers smak. Det er bare å stikke innom Moavegen 143 i Øverbygda på vei hjem eller til hytta. Du tar bare en liten avstikker opp til høyre etter Vertshuset Åmot når du

kommer sørfra. Der er det skiltet til bakeriet. I bakeriet kan du la deg friste av et stort utvalg og sikre deg litt av den gode smaken fra bygda vår til helgekosen.

Hos Torpa hjemmebakst DA kan du også forhåndsbestille bakst laget fra bunnen av med lokale råvarer etter egne oppskrifter. Alt er uten kunstige tilsetningsstoffer. Flotte og gode kaker til ulike festlige anledninger er selve signaturverket. I tillegg har Gun Iren begynt å tilby catering. Torpa Hjemmebakst DA har egen meny med ulike småretter som koldtbord eller varmrett viltgryte med tilbehør. Damen kan også serveringskunsten om du trenger hjelp til det!

Gledelig er det også at vårt lokale hjemmebakeri har bidratt til ny sysselsetting. Torpa Hjemmebakst DA har bidratt til lokal verdiskapning. Etterspørselen har gitt det fine

bakeriet nok arbeid til en tilkallingsvikar og i tillegg tiltaksarbeidsplass i regi av JobLearn.

Torpa Hjemmebakst DA har fått egen hjemmeside torpahjemmebakst.no. Der kan du ta en titt på åpningstider, priser og utvalget av godsaker. Du kan i tillegg følge bakeriet på facebook.

Nå som den travle juletiden snart står for døren, og flere av oss ikke rekker å bake alle syv sorter før julekvelden er der, er det godt å vite at det finnes hjelp. Gun Iren kan tilby de sortene vi måtte mangle. Bakeriet tilbyr også glutenfrie, hjemmelagete julekaker.

Gode smaker av alle slag får du hos Gun Irene i et rødmalt hus i Moavegen i Torpa.

Tekst: Nina Cathrine Noss

Foto: Lea Noss

Gun Irene ønsker velkommen inn. Foto: Land Design

Deilige koldtbord til enhver anledning.

En bugnende kakedisk hos Torpa hjemmebakst.

Maren Christine har fått arbeidsplass i bakeriet.

Lukta av fersk hvetebackst gir en vann i munnen.

*Hundekjøring
med mening*

**NORGE PÅ TVERS
MED 20 HUNDER**

«I august 2020 legger Simen Bækken og Jan- Kåre Heiberg ut på en tur på 727 km sammen med 20 hunder.

Norge på tvers er målet, og starten går fra svenskegrensa øst for Femund og ender på Stadlandet.

Gutta har også hver sin hjertesak de ønsker å sette fokus på

**#KJENNETTER og #MENTALHELSE
– samlet fokuserer de på #TABUTARLIV»**

Slik innledes omtalen på Facebook. Og jammen ble det tur. Og jammen ble det oppmerksomhet om de to viktige sakene som var utgangspunktet for å legge ut på denne reisa. En både fysisk og mental øvelse for både folk og bikkjer. Simen Bækken fra Gausdal og Jan Kåre Heiberg fra Gjøvik/Vardal.

Hundekjøring er ofte forbundet med konkurranse og løp som Femundløpet eller Finnmarksløpet. Med denne turen har Simen og Jan Kåre vist at det er mulig (og viktig) å sette hundekjøring inn i en større sammenheng. De har brukt sin lidenskap for bikkjer og bikkjekjøring til å sette fokus på #TabuTarLiv.

Ikke en helt vanlig tur for hundekjørere Jan Kåre og Simen la ut på. Få har kjørt så langt med hund på «sommerføre». Å velge Norge på tvers var heller ikke den letteste turen de kunne valgt, opp og ned, kriker og

krøker. Ikke som å kjøre ei godt merka og tilrettelagt hundeløype under et løp, på snø. Altså en kraftprestasjon i seg sjøl. De kom til mål med 20 godt trent bikkjer, uten skader. Bikkjer som har fått mye omsorg, stell og veterinærsekker underveis. Og kanskje også noen gode doser oppmerksomhet fra store og små. Kjent sak at hunder skaper kontakt mellom mennesker.

To viktige saker

Hvorfor Simen og Jan Kåre? Hvordan blei det de to som la ut på dette eventyret? Simen Bækken tok kontakt med sin hundekjørerkollega Jan Kåre Heiberg og spurte tre spørsmål: Tror du vi kan kjøre Norge på tvers med Troll-vogn og bikkjer? Tror du det vil kunne lages god TV av en slik ekspedisjon og til slutt; tror du vi to kan klare å leve tett på hverandre i 2-3 uker? Jan Kåre sier han var

sikker på de to første, men litt mer usikker på det sist. Dessuten blei det 6 uker.

Gutta kjente hverandre ikke spesielt godt fra før. En litt spesiell måte å bli godt kjent på kanskje? Men det i seg sjøl er et lite bevis på at med tillit i bønn kan man få til mye og bli kjent med seg sjøl samtidige som man blir kjent med andre. Å bli kjent med, og bruke sin psykiske helse.

Bakgrunnen for valget av nettopp gynekreftsaken og psykisk helse ligger i Jan Kåre og Simens egen livserfaring. Jan Kåre mista kona si, Marthe, i kreft i 2019 og Simen har slitt med psyken. Begge vet de så altfor godt at tabuer gjør det vanskelig å snakke om gynekologisk kreft eller problemer med den psykiske helsa. Å bidra til å fjerne tabuer var turens overordnede mål.

Saken fortsetter på neste side

Denne ruta bød på en uforglemmelig reise med et viktig budskap helt fra øst til vest for Simen og Jan Kåre.

Synlighet og media

Sosiale media er benyttet aktivt hele veien fra svenskegrensa til Ervika på Stad. 5000 var medlemmer av facebookgruppa «Norge på tvers med 20 hunder» ved start, nå er det over 13.000. Nesten hver dag har det vært direktesendinger om dagens opplevelser og morgendagens planer. Over 30 lokalaviser har laget saker om turen. Er det noe vi vet, så er det at lokalaviser blir lest. Ergo har de fått budskapet ut langs fjord og fjell.

Masse folk har møtt opp langs veien. Noen møter har vært planlagte, andre spontane. Simen og Jan Kåre er samstemte i at det er møtene med folk underveis som har gjort størst inntrykk. Gitt motivasjon og glede. Folk har skapt arenaer der kunnskap om psykisk helse og kreft har kunnet bli delt.

Det har blitt solgt T-skjorter og kopper til inntekt for Gynkreftforeningen og Mental Helse. Ennå vet man ikke hvor mye som har

kommet inn, men det som er sikkert er at det er betydelige beløp.

NRKs Norge Rundt har hatt innslag om turen og gutta har vært på «God morgen Norge» på TV2. Og kanskje er det nå den lengste turen begynner. Etterarbeid og oppfølging. Mer om det litt seinere.

Gode hjelpere og samarbeid

Folk har flagga langs veien, folk har servert mat langs veien, folk har sørget for overnatting i gode senger eller tilbudt hjelp med praktiske ting som utkjøring av deopter. Positiviteten langs veien har ikke hatt noen grenser. Folk har ikke bare møtt opp, de har stilt opp for kjørere og sakene som frontes. Dette har skapt nettverk som vil være viktig i tida som kommer.

Midt i fjellheimen ødela Jan Kåre et bein og ble fløyet ut med luftambulanse. Men ga seg, gjorde han ikke. Denne hendelsen

ble utnyttet til det beste og skapte et enda bedre samarbeid enn før uhellet. Hjelpere kom til fra fjern og nær og bistod Simen til Jan Kåre var tilbake og de kunne fortsette videre mot Stad.

Støtteapparatet

Hjemme, både i Gausdal og på Gjøvik, har støtteapparatet jobba med salg av t-skjorter og kopper, og ikke minst 1000 små og store oppfølgingsjobber. Simen og Jan Kåre er stolte av jobben de har gjort for viktige saker. Og de vet å sette pris på familie og venner som hele tida har hatt trua på prosjektet.

Det er nå det begynner

Mange har lært mye om gynkreft, kreft generelt og psykisk helse i norske byer og bygder denne høsten. Men det er nå den egentlige jobben starter. Nå samles alt av bilde- og filmmateriale sammen og skal over-

Med tunge vogner var det godt med pauser for både to- og firbeinte underveis.

Ikke hver dag en trekkhund tar ferge på Vestlandet.

Pengene gutta har fått inn fra salg av merch går til Gynkreftforeningen og Mental Helse.

Norge Rundt var innom på turen.

#kjennetter
#mentalhelse
#tabutarliv

En ca. 80 miles «tema-tur» med bikkjer, har vist at hundekjøring er så mye mer enn sport.

leveres et produksjonsselskap. Det ligger TV-produksjon i luften. Det er det som er planen. Den andre delen av planen er å sammen utvikle et foredrag som de skal reise på turne med. Å krysse Norge på tvers er en ting, nå blir det «Norge på langs med foredrag». Flere podkaster har også invitert dem inn.

I mål på Stadt var det møtt opp 100-150 mennesker med ordføreren i spissen. Stor stas og festivitas og helt sikkert tid for refleksjon for både de oppmøte og de to som hadde deltatt i dette hundeløpet. Kanskje

det viktigste løpet i 2020? Og dette løpet hadde bare vinnere.

Når vi spør om det var mye planlegging er Jan Kåres svar var «Tja...». Simen planla ruta, Jan Kåre pakka bagen og blei med. Simen supplerer med at det faktisk ligger omtrent 350 timer med planlegging bak. Logistikk, kart, utstyr, «hva hvis...». Detaljene er ofte usynlige, men akk så viktige.

De kjente hverandre ikke så godt fra før, nå kjenner de både seg selv og hverandre bedre enn de fleste. En mental reise med

pelsterapi har gjort godt avslutter Bækken og Heiberg. Følger du med, så dukker de snart opp et sted nær deg. Disse gutta er ikke ferdig med sin reise.

Tekst: Eli Vogt Godager
Foto gjengitt med tillatelse av
Jan Kåre Heiberg og Simen Bækken

En pust i bakken ved Breisjøsetra på tur vestover.

En lang godklem ved målstreken på Stadt.

The Call of the North

– en film om en hundekjører, av en hundekjører

Å være hundekjører er noe spesielt, selv i et land som Norge, langt mot nord. Forestill deg da hvor spesielt det er å være hundekjører i Nord-Frankrike, et overfylt sted og i den minst skogkledde delen av landet. Vel, jeg kan bekrefte at det er en ganske sjelden og spesiell ting.

Men selv der synes folk det er fantastisk å møte hundene. Mange jeg møter, synes det å være hundekjører virker som en fin jobb. Men, som for de fleste av oss, er det ikke dette som er jobben min! Jeg er filmskaper. Og etter å ha møtt mange mennesker som lurte på hvordan jeg kan være hundekjører i Nord-Frankrike, følte jeg at det var på tide å lage en film for å fortelle min historie. Historien om en liten gutt som begynte å drømme da han leste «Call of the Wild», av Jack London og oppdaget det store nord og de fantastiske eventyrene med sledehunder og som tretti år senere startet i Finnmarksløpet.

Behov for en medregissør

Da jeg bestemte meg for å prøve å lage en film, prøvde jeg å finne en medregissør som

skulle lage filmen sammen med meg. Da jeg også var filmens «helt» og hovedperson, følte jeg at jeg trengte noen ved min side, hvis ikke ville jeg risikere å mislykkes i begge prosjektene både filmen og Finnmarksløpet. Det var fra da David Guersan ble med meg. Jeg kontaktet venner i filmbransjen, men ingen av dem var tilgjengelige på det tidspunktet. David var en venn av en venn som hørte om prosjektet. En dag i 2017 da jeg oppholdt meg i Nord-Torpa og forberedte meg på Femundløpet 400, fikk jeg en telefon fra ham. Noen uker senere ankom han Nord-Torpa.

Once in a lifetime

Vi lagde en kortfilm, David og jeg, En liten film som forteller om livet mitt på hytta i Nord Torpa og hvordan jeg forbereder hundene og meg selv for Femundløpet. Deretter fulgte han med meg til Røros for å filme løpet. Dette var mitt første Femundløp og jeg endte på 22. plass av 76 deltakere. Det mest fantastiske øyeblikket i løpet var da jeg forlot sjekkpunkt Tolga på 23. plass med ett spann foran meg jeg hadde sjans til å slå. Mannen foran meg var ingen ringere enn Robert

Sørli. Han kjempet hardt hele etappen, men jeg klarte å slå ham! En «once in a lifetime»-opplevelse. Jeg var imponert over hans konkurranseånd, selv om vi kjempet om en 22. plass. Jeg er ganske sikker på at jeg aldri får sjansen igjen til å være i posisjon til å slå ham. Det er et godt minne.

Oppstarten

Tilbake til filmen. Fra to uker med opptak ble det en kortfilm, og så begynte vi å jobbe med prosjektet vårt - en lengre film for TV. Dette har vært et eventyr med oppturer og nedturer, håp og skuffelse. Men for en langdistansehundekjører er det ingenting som ikke kan overvinnes. Det tok oss ett og et halvt år å finne riktig produksjonsselskap som vi signerte kontrakt med. Deretter startet vi innspillingen av filmen i desember 2018. Sesongens mål for meg var det største 8-spannløpet en langdistanekjører kan drømme om, det pretisjefylte Finnmarksløpet.

Hjemme i Lille

De første opptakene ble gjort i Nord-Frankrike og «fanget» familielivet mitt og treningen min langs den kanaliserte elven i byområdet

Foto: Sarah Liora Lewis

Lek med hundene. Foto: David Guersan

Thibaut sammen med Robert Sørli på Røros.

David og Thibaut på opptak i Torpa.

rundt stedet jeg bor, storbyen Lille (jeg vet at Lille betyr liten på norsk.) På den tiden hadde jeg et team med en god venn av meg Romain Grenier som bor i et fjellområde i Sør-Frankrike. Han hadde de fleste hundene hos seg, inkludert to av mine. Hjemme i Lille hadde jeg bare fire hunder. Mine hovedledere Magnum og Viva og sønnene Tor-mund og Snow i sin første løpssesong.

Det enkle liv i Torpa

Vi beveget oss så til Nord-Torpa for å filme mitt ensomme liv på hytta som jeg låner av mine venner der. Akkurat en slik hytte jeg drømte om som barn. Livet i Torpa har vært en sentral del av filmopptakene. Vi jobbet for å få fram forskjellene mellom mitt liv i Frankrike og mitt liv i Norge. Filmen forteller om det enkle livet med hundene i den gamle hytta, hvor jeg føler meg i i harmoni med fjellet og villmarken rundt meg.

Finnmarksløpet

Tredje fase av filmingen tok oss til Nord-Norge og Finnmarksløpet. Å komme fram til Alta etter en lang reise fra Frankrike var å nå et stort mål i seg selv. Men det største

målet ble nådd etter 575 kilometer langs løypa i Finnmarksløpet. Jeg visste at jeg hadde noen veldig gode og erfarne hunder, men jeg hadde hatt den den verste treningssesongen jeg noensinne hadde opplevd. Med skadde hunder, ødelagt slede og ødelagt hundebil. Jeg hadde kanskje ikke de mest positive tankene om at dette ville gå bra. Men da jeg kjørte ut fra startstreken i Alta, var det bare meg og hundene, og jeg glemte alt som hadde skjedd tidligere. Vi kjørte den ene kilometeren etter den andre og holdt et veldig lavt tempo i første halvdel av løpet. Vi skulle jo til mål...

David fikk følge av sin venn Florian for å filme under løpet. Og det må ha vært en enda mer spektakulær opplevelse for dem enn for meg, da temperaturen falt ned til -37°C på vei til Jergul. De gjorde fantastiske opptak under løpet. Jeg hadde et flott handlererteam med Xavier, min beste venn, samt min andre familie i Nord-Torpa, Eli og Rakel.

Jeg var så fornøyd med løpsstrategien og hundestellet mitt underveis, jeg kom til mål med friske hunder, og kunne notere meg for den nest raskeste tiden på siste etappe til

Alta. Jeg nådde drømmen min med seks av hundene mine; å fullføre Finnmarksløpet og hentet steinplata hjem til Lille.

Spennende fremtid

Halvannet år senere er vi nå ferdig med å redigere den 52 minutter lange filmen. Vi jobber med musikken og å fullføre etterproduksjonen. Filmen skal sendes på fransk TV i vinter. Vi håper selvsagt at filmen også når utenfor Frankrikes grenser. Kanskje i Norge!

Til tross for den vanskelige situasjonen vi har i 2020 med en pandemi på verdensbasis, så håper jeg å kunne komme tilbake til Nord-Torpa også denne vinteren og nok en gang starte løpssesongen med Torpas eget MUSH Synnfjell.

Tekst: Thibaut Branquart

BUA NORDRE LAND

BUA Nordre Land er en del av BUA-nettverket, en nasjonal ideell organisasjon som jobber for at barn og unge skal få mulighet til å prøve flere og mer varierte aktiviteter. Det gjør BUA ved å gjøre det enklere for deg å låne utstyr til sport og friluftsliv, helt gratis!

Hensikten er å gi flere muligheten til å være fysisk aktive gjennom å teste flere forskjellige aktiviteter, uten å være avhengig av å kjøpe f.eks. ski, telt, sykkel eller snowboard. På denne måten ønsker BUA å bidra til bedre folkehelse, mindre forskjeller og lavere forbruk.

BUA-ordningen er et helhetlig konsept for utlån av aktivitetsutstyr. BUA står for Barn-Unge-Aktivitet og BUA-utstysordningen skal være hele kommunens utstysbod, hvor alle kan låne. Med BUA-utstysordning i

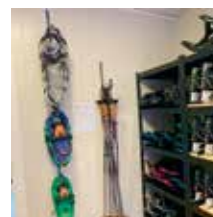
kommunen reduseres forbruket og alle som vil kan teste nye aktiviteter - uten å være avhengig av lommeboken.

BUA Nordre Land eies av Torpa/Nordre Land Frivilligsentral.

Vintersesongens utstyr vil være tilgjengelig via «drop-in» eller reservasjon fra 2. november 2020. BUA låner ut både ved «drop-in» i åpningstida og via forhåndsreservasjon på nett.

E-post: nordrelandbua@gmail.com

Telefon: 915 83 758

ANNONSE

MAKS kafé

Dokka

Kom innom oss i Storgata 34 for en eksotisk opplevelse!

Åpningstider *ons-tors 11-15 fre 11-17 lør 11-15*

Kontakt oss via facebook eller på tlf: 959 60 366

Storgata 49, 2870 Dokka

MEKK®
Bil, båt, hjem og fritid

ÅPNINGSTIDER

09-17 man-fredag
10-15 lørdag

tlf: 468 85 665

KIWI Dokka
man-lør 7-23

KIWI mini pris

MAKS står for mestring, arbeid, kompetanse og språk. Sammen har kvinner i Land etablert MAKS kafé. Her kan du få smaker fra Afrika og Midt-Østen, men også vegetarretter og det typisk norske.

Vi tilbyr take away, catering, utleie av selskaps- og møtelokaler og selskapsarrangementer.

ÅPNINGSTIDER

man-fre 9-19

lørdag 9-16

KONTAKT

tlf: 917 25 840

www.sport1.no

sport 1

ekte sport®

DOKKA

Besøk oss på Bergfossenteret!

Tanngarden Dokka AS

Landingsgata 3
2870 Dokka

tlf: 61 11 11 34

Velkommen til oss!

STIFTELSEN

RIISBY

BEHANDLINGSSENTER

Nordsinni 365, 2870 Dokka

www.riisby.no

MÅNELYST

Vi syr kvalitetsmunnbind!

maanel7st@gmail.com tlf: 476 17 751

SØM - DESIGN - STRIKK
REPARASJON AV HUNDEUTSTYR

ullsakerpanorama.no

50 TIL MIDDAG, 26 TIL OVERNATTING I 9 SOVEROM

Ernst Olav Nilsen tlf: 901 72 161

STORHYTTER FOR JUBILEUMSFEIRINGER
MØTER - FAMILIEFERIER

MAXBO

Dokka

**Maxbo
Dokka**
Voksgata 11
2870 Dokka
Tlf.: 61 11 25 10
man - fre 7-17 (9-14)
maxbo.no

SELGE HYTTE?

TA KONTAKT MED VÅRT KONTOR PÅ DOKKA

Trine Grini
tlf. 970 37 811

Caroline Svensrud
tlf. 952 87 057

Partners Eiendomsmegling, Dokka
Storgata 28, 2882 Dokka

Hovedkontor: Storgata 10, 2815 Gjøvik
www.partnerseiendomsmegling.no

 PARTNERS
Eiendomsmegling
i samarbeid med GOBB

Design: Profil Grafisk | www.profilgrafisk.no

**LIE
BYGG &
TAKST AS**

Medlem av

TAKSERING AV FAST EIENDOM

Hytte • Bolig • Leilighet
Landbrukseiendom • Næringseiendom
Verdivurdering • Tilstandsanalyse
Boligsalgsrapport • Skadetaksering • Skjønn

Ta kontakt med oss for en takst:

Lie Bygg & Takst, Bjørkelykkja 46, 2870 Dokka

e-post: post@lietakst.no

www.lietakst.no

MORTEN LIE
Tlf. 412 91 275

TOR HÅKON SCHJØRLIEN
Tlf. 470 43 802

DITT LOKALE SAGBRUK!

Vi kan tilby:

Villmarkspanel
Laftetømmer
Takåser barket eller høvlet
Firkant

Grove og lange dimensjoner
Justert skurlast
Listverk
Leieskur

Det er ikke gjort i ei håndvending å vinne Iditarod. Veien til Nome er lang. Ikke bare er løpet langt, veien til startstreken er nok den lengste. Thomas Wærner kjørte Iditarod første gang i 2015 og blei da nr. 17 og beste rookie (førstegangskjører). I 2020 ble det førsteplass! Thomas blei den tredje nordmannen som har vunnet verdens lengste hundeløp, Robert Sørlie og Joar Leifseth Ulsom er de to andre.

Fra Nordmarka til Nome

Trening i Synnfjellet.

Thomas under VM i Alaska i 2001.

Et gammelt fly ble redningen for hjemreisen.

Søt velkomstkommité i Unalakleet. Foto: R. Halinen

På vei inn til mål som vinner av Iditarod 2020.

Eventyret starta i 1984 da Thomas bare var 11 år. Det tok altså 36 år fra hundekjøringslivet begynte til det ble kronet med en førsteplass i «The last great race». Det er vel feil å si at alle årene mellom 1984 og 2020 har vært forberedelser til dette løpet. Men hundekjøring er en erfaringsport, så hver eneste sesong, hver eneste treningstur og hver eneste dag med bikkjene skaper kunnskap.

STARTEN

Thomas forteller at hans første møte med hundekjøring var gjennom ambulanse- og turkjøring i Oslomarka Trekkhundklubb. Han ble raskt hekta på hundekjøring. Som voksen ser han klart at dette er en flott aktivitet for ungdom, det gir fart og spenning og flotte friluftsopplevelser og ikke minst gjorde miljøet i klubben det til et godt sted å være. Hjemmefra hadde Thomas erfaring med både en newfoundlandshund og en vorsthehund som venner av familien hadde. Thomas trekker fram som et viktig poeng det at bikkjer gir så umiddelbar respons. Innsatsen betaler seg raskt i tillit og nærhet.

Det første mellomdistanseløpet kjørte han i Gausdal Maraton i 1988, da med tre egne siberian huskyer. Thomas forteller at han veldig tidlig skjønnte hvor viktig det var å bruke mye tid sammen med hundene. Noe han har fortsatt med gjennom hele sitt hundekjørerliv.

– Sesongen 1989/1990 var jeg handler hos Laila og Roger Leegard, som da drev både med langdistanse og sprint. Siden jeg var ganske så skolelei gjorde dette året godt. Dette var et lærerikt og givende år. Motivasjonen for å satse på hund blei enda større, forteller Thomas.

ALASKA KALLER

Gjennom Roger og Laila ble Thomas kjent med Roxy Wright og Charlie Champaigne og fikk et år som handler hos dem i Alaska. Thomas forteller om en stor overgang, i Norge er det meste tilknyttet hundekjøring på «amatørnivå», forstått slik at folk har en annen jobb de lever av, også kjører de hund ved siden av. Å komme inn i et miljø hvor dette er levebrødet til folk, noe de driver med profesjonelt ga mye ny kunnskap. Disse var

ledende i sprint i Alaska og ble sett på som «guder». – Det er klart jeg lærte mye sier Thomas. Alle sider av det kompliserte livet som hundekjører, logistikk, foring, avl, kjøring, ja alt som må være på plass før man suser av gårde over vidda. Etter dette året har Alaska alltid vært drømmen.

LANGDISTANSE

Thomas drev ikke med langdistanse før i 2003. Fram til da hadde det vært sprint og mellomdistanse, men dragningen tilbake mot «turkjøring» hadde vokst fram over år. Det var noe med det som ikke som ikke sprint har.

Thomas flytta til Torpa i 1991. Siden han var 18 år har han bygget opp kennelen i Torpa, kjørt løp, avlet hunder, trent og jobba.

– I 2003 lå vi ikke på latsida, mimrer Thomas. Da starta vi opp Torpa EL-installasjon, samtidig som jeg skulle begynne å kjøre langdistanse. Ikke bare en ny disiplin innen hundekjøring, men hundene var avlet for annet bruk og hadde sprintegenskaper som sin viktigste styrke.

Over tid måtte vi bygge opp en ny stamme

Der satt den! 2020 ble året da Thomas og hundene tok seieren i Iditarod. Gratulerer!

av hunder som egnet seg for å kjøre langt. Slikt tar tid. Fra 2011-sesongen kunne endelig gevinstene hentes ut og fra da av begynte resultatene i sporet å komme.

SYNNFJELLET

Å ha Synnfjellet som sin egen hage er med på å legge grunnlaget for resultatene. – Fordelen av et stort løypenett mot både Valdres og Gausdal med Synnfjellet i midten gir muligheter for trening på ALT, understreker Thomas.

Vi lurte på hvorfor Synnfjellet har så mange fordeler for en hundekjører. Thomas utdyper at det handler om stabil og lang vinter og et område med mye vær og vind.

– Man får trent på alle elementer, gjerne på samme tur. Været skifter fort i fjellet, kan være fint vær når jeg drar ut og snøstorm når jeg skal tilbake. Sånn kan det være på løp, og da er det godt å kunne oppleve dette fra egen hjemmebane. Bikkjene takler det de er trent på. Å trene hund handler mye om å lære dem hva de kan møte, på en måte gi dem et bilde av det og mestringsfølelse på å få det til. Dette handler både om psykisk og fysisk trening for både kjører og hund, understreker Thomas.

At vi nå arrangerer MUSH Synnfjell for niende gang her i Torpa er flott. Det er fint å se den dugnadsinnsatsen som legges ned år etter år. Det er morsomt å ha vært med å dra i gang dette løpet.

EN LITEN TUR TILBAKE TIL IDITAROD

Vi spør hva som var det tøffeste mentalt under Iditarod denne gangen. Det å takle og mestre værerslag, er det første Thomas nevner. Det var store variasjoner, fra masse snø til varmt vær. Neste utfordring var alle møtene med elg. De var det mange av. Og selvsagt kom usikkerheten rundt alt pga Covid19 inn som et viktig usikkerhetsmoment. Men den største utfordringen er selvsagt mangel på søvn. Å gjøre ting riktig med så stort søvnunderskudd krever trening.

Time etter time på sleden, hva tenker du på? –Ingenting, svarer mannen som ikke har brukt få timer bak en slede. Selv om det ikke tenkes så mye bak sleden, er Thomas opptatt av å få fram viktige tanker om positiv energi. Det aller viktigste er å klare å være i en slags positiv balanse, der man klarer å stoppe en

negativ tankespiral. Ikke det at man skal smile konstant, men sinnsstemningen må være jevnt over på det positive. Ellers funker det ikke.

OPPMERKSOMHET

Førsteplassen i Iditarod har skapt mange avisoverskrifter, fra New York Times til vårt eget Oppland Arbeiderblad. 2300 artikler/oppslag rundt om i verden i løpet av mai 2020, 100 av dem i Norge. Hva gjør det med en? – Mediaoppmærksomhet og håndtering er noe jeg har lært meg gjennom flere år, sier Thomas.

Man får prøve å være seg sjøl, og jeg har jo aldri vært særlig «skuddredd». Det er en fordel å være av den utadvendte typen, å gi av seg sjøl. Å være hundekjører har så mange jordnære elementer at det balanseres ut. Bikkjene er nå ikke akkurat så opptatt av status. De er opptatt av at du er der.

Nettopp denne nærheten til hundene og et «konkurransehue» er til sammen Thomas Wærners største fordel i sporet.

Tekst: Eli Vogt Godager Foto: T.W. m.fl.

Med telefonen i lomma har du et fantastisk verktøy lett tilgjengelig under foring, trening og alle de andre aktivitetene du holder på med sammen med hundene dine.

The Musher

– En app for hundekjørere

Jeg heter Øistein Sørensen, er utdannet som programmerer fra Universitetet i Oslo, og jeg har jobbet hele mitt aktive yrkesliv med utvikling av forskjellige løsninger. Hovedfokus har alltid vært på å forstå problemet før jeg forsøker å løse det. Denne gangen dreier det seg om hundekjøring.

For litt over ett år siden flyttet jeg til Torpa sammen med hundene mine for å ha muligheten til å drive med hundekjøring. Ideen om en app dukket opp tidlig. En app som kan holde styr på all hundetreningen, men jeg ante ikke hva den skulle inneholde. Hundekjøring var helt nytt for meg, så her måtte jeg tenke litt.

Etter et helt år med samling av data har jeg kommet fram til at appen skal ha en litt annen fokus enn de andre treningsappene. Hundekjøring dreier seg mer om å ta vare på hundene best mulig. Legge til rette slik at hundene kan trene, spise og trives best

mulig. Hvilket mål du har med sesongen spiller ingen rolle. Appen skal passe til alle nivåer. Enten du er en som har 2 hunder og bare vil kose deg eller er du har en kennel med 30 hunder og sikter deg inn på Finnmarksløpet, alle skal med.

Jeg starter med å lage strukturen til appen. Hunder, trening, runder og team må jeg ha med. Ideen er at det må være raskt og enkelt å bruke appen. De ulike delene begynner å ta form og jeg legger ut en testversjon som jeg kan forsøke å bruke selv.

Etter noen dagers bruk ser jeg raskt at jeg må legge til flere funksjoner rundt selve hundeholdet. Det må være mulig å registrere løpetid, vaksiner og de som ikke spiser opp maten. Jeg setter meg ned noen ettermiddager og koder videre.

Et par uker senere med testing og koding, så synes jeg selv at appen begynner å se bra ut. Men jeg vet av erfaring at når jeg

slipper inn andre brukere så vil det dukke opp bugs. Ting jeg ikke har tenkt på, og brukere som rett og slett bare klarer å fremprovosere feil. Men, skitt au. Jeg bestemmer meg for å lage en Facebookside og inviterer inn noen få brukere som jeg har nevnt appen for tidligere.

I løpet av noen få dager begynner flere og flere brukere å følge Facebooksiden og forespørslene om å få tilgang til appen øker fra dag til dag. Dette er kjempegøy. Jeg hadde ikke forestilt meg at det skulle være så mange som hadde lyst til å prøve en ny app for hundekjøring. Jeg har hele tiden sagt til meg selv at jeg er glad dersom jeg har en app jeg kan bruke selv, og hvis den kan hjelpe noen andre så er det en fin bonus. Men hvor mange skal jeg tørre å slippe inn i appen? Jeg har ikke veldig mye tid til å svare på spørsmål og drive med support.

10 brukere er nå inne i appen og det er

veldig lite spørsmål. Alle finner ut av det meste på egenhånd. Jeg bestemmer meg for å invitere inn enda flere og lage en funksjon som gjør det mulig for brukerne som har appen til å invitere inn venner og bekjente.

Det er mandag 28. September og jeg bestemmer meg for å bare hoppe i det. Jeg lanserer appen på Facebook og krysser

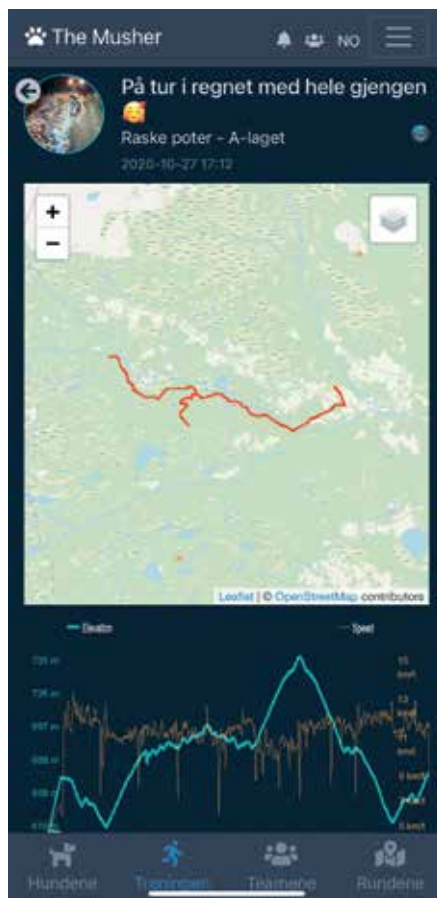
fingrene for at det ikke eksploderer med spørsmål og supportbehov. Men ingenting skjer. Brukerne strømmer til og jeg får et og annet spørsmål, men ingen katastrofe. Tilbakemeldingene er positive og det dukker opp flere ideer til nye funksjoner.

Nå er det slutten av oktober og det er over 400 personer som har installert appen.

Det er mange planer for videreutvikling

som er skrevet ned. Det viktigste er at brukerne er med og synes funksjonene er nyttige. Jeg ønsker derfor at du følger appen og deltar i diskusjonene på Facebook facebook.com/TheMusher/

Tekst og foto: Øistein Sørensen

Øistein er lidenskapelig opptatt av hundekjøring.

Det ligger timesvis av jobb foran PC'en med appen.

FRAM TIL NÅ SÅ HAR BRUKERNE AV APPEN DENNE SESONGEN KJØRT:

- 🐾 36 700 km, eller 0,92 ganger rundt jorda.
- 🐾 252 000 høydemeter, eller 28,5 ganger opp til toppen av Mount Everest.

NOEN TANKER OM PLANENE FRAMOVER

- 🐾 Konkurranser i appen. 🐾 Appen oversatt til flere språk.
- 🐾 Flere treningsanalyser og hjelp til formtopping mot løp.
- 🐾 Flere måter å se treningsdata på. 🐾 Løpsplanlegging.

LOGGFØRT DATA OKTOBER 2020

Antall brukere	436
Antall hunder	2880
Antall treningsturer	3375
Gjennomsnittsdistanse	12,8 km
Gjennomsnittsvarighet	1t 35m
Gjennomsnittsfart	11,7 km/t
Gjennomsnitt høydemeter	203 m
Gjennomsnittsantall hunder	8,9 stk

Medvandrerne

– hundekjøring i et større perspektiv

Medvandrerne er en frivillig organisasjon som jobber annerledes med rusproblematikk enn det etablerte tjenesteapparatet. Gjennom motivasjonsturer, frivillig arbeid, erfaringsformidling, læring og sosiale aktiviteter er målet å bidra til mestringsfølelse og at hver enkelt lærer seg nye måter å ha relasjoner til andre på. Slik kan flere med et rusproblem igjen bli bidragsytere i samfunnet.

Jobbing under Femundløpet er en av flere muligheter gjennom Medvandrerne.

Kjernebegrepene i Medvandrerne virksomhet er motivasjon, nettverksbygging, kompetansebygging og samarbeid. Blant de mange samarbeidspartnerne er Femundløpet. Gjennom å delta som frivillige under Femundløpet får mange helt nye erfaringer som kan brukes på veien mot et godt liv uten rusproblemer. Medvandrerne skaper arenaer for mestring og læring, basert på anerkjennelse og likeverd, der den enkelte kan utvikle sine egne ressurser.

MENING

Fokus på det friske, og på at alle har mulighet til å delta og bidra, uavhengig av bakgrunn og livssituasjon ligger til grunn for alt som gjøres. Å tilhøre noe større enn seg selv. Det er nettopp det Femundløpet er en arena for – å bidra i noe som er større enn en selv. Å få lov å være en brikke i et stort puslespill der alles innsats betyr noe. Å bidra til et fellesskap skaper mening og gir mening.

NATUREN SOM METODE

Medvandrerne har naturen som metode og vil vise at det er mulig å reise sammen som en gruppe, uavhengig av fortid, historie og andre vilkår. Rusavhengige som hjelper andre rusavhengige.

Fokus er på det som gjør den enkelte

frisk, ved å flytte fokus vekk fra selve «sykdomsbildet». Gjennom mestring, ansvar og samhold brukes naturens magiske muligheter. Femundløpet er tett på naturen og gir mange en sjanse for ny mestring, sammen med andre.

«En blir ikke rusfri kun ved å ta seg en tur i skauen....», helt sant det, så det handler om å skape motivasjon for noe mer, en tur, en opplevelse, sammen med Medvandrerne er et skritt på en lang vei – et viktig skritt for mange.

FEMUNDLØPET

Over flere år har Femundløpet vært på tur-lista til Medvandrerne. Deltakerne utgjør en viktig ressurs for løpet og har blant annet hatt ansvar for sjekkpunkt Tufsingdalen. Vi som driver i langdistansehundekjøringsbransjen vet hvor mye jobb det er, og hvor lite hvile det kan være. Det er planlegging, logistikk, mat og drikke, og det er halm, det er vann, det er handlere, det er kjørere og det er bikkjer. Så gjelder det at ikke alt dette blir kaos. Spann skal tas imot, plasseres og spann skal sendes ut igjen. Tider skal registreres og 1000 spørsmål besvares. Helst vennlig og avbalansert selv om det er midt på natta og beskjedene er gitt mange ganger.

Tekst hentet fra Medvandrerne nettsider er bearbejdet, supplert og satt sammen av Eli Vogt Godager. Alle bilder hentet fra www.medvandrerne.org

Klart dette gir mestring og mening, samhold og glede. Man skaper et nytt kapittel i fortellingen om eget liv gjennom å delta på noe slikt. Hver enkelt trer ut av en rolle og et mønster og gir seg sjøl nye muligheter. Ikke bare på sjekkpunkt med også ved start og mål bidrar deltakere fra Medvandrerne.

PERSPEKTIV

Å fortelle om Medvandrernes måte å være en del av hundekjøringsverdenen på setter hundekjøring i et større perspektiv, gir mening til sporten ut over den konkurrans-

en det er. Det er kjent for mange at Tyrili/Frankmotunet gjennom mange år har brukt hundekjøring som en del av sitt opplegg for elevene der. Med Medvandrernes innsats under Femundløpet får enda flere muligheten til å både oppleve og å bidra.

SETT FRA FEMUNDLØPET

En kjapp telefon til daglig leder i Femundløpet Jon Anders Kokkvoll bekrefter at Medvandrernes inntreden i Femundløpet kort og godt er en berikelse. Allerede fra første året deltok de med 80 frivillige forteller Jon Anders. Kontakten ble etablert gjen-

nom en ung Rørosing som var opptatt av hva naturopplevelser kan bety i rehabilitering. Som «gammel» politimann som hadde jobba både med forebyggende arbeid og narkotikakriminalitet vet Jon Anders hva livet med rusproblemer innebærer. Å gjøre det mulig for Medvandrerne å bli en del av Femundløpet har vært en glede poengterer han. De har steget i gradene fra å ha ansvar for deloppgaver til å ha og ta ansvar for den totale driften av sjekkpunkt, med alt det innebærer. Femundløpet er stolt samarbeidspartner med Medvandrerne.

Mange ulike oppdrag på sjekkpunkt.

Det finnes værre steder å være frivillig.

Femundløpet gir mestringsfølelse og glede.

Nærhet og bånd mellom menneske og hund.

Geir Lasse sverger til pelsterapi. Foto: Privat

FRA FRIVILLING TIL HUNDEKJØRER

Når Geir Lasse Krohn kjørte hundespenn for første gang i forkant av Femundløpet 2020, skjedde det noe. Han skulle være en del av Medvandrernes frivillige stab og deltok på en turisthundekjøretur i forkant. Det ble stille i hodet mitt for første gang siden jeg var 11-12 år forteller Geir, når vi tar en prat. En underlig opplevelse som gjorde at han gikk i tenkeboksen. «Kanskje jeg skal begynne med hundekjøring. Kanskje det er min medisin mot PTSD?» lurte Geir på.

Etter litt tid med overveielser ble svaret at det måtte han bare prøve. Pelsterapi kaller han det, foring, møkking, trening og kos gir den roen han har mangla, den indre debatten har stilna. Raske avgjørelser er ikke alltid dumt, for Geir har Medvandrerne og hundekjøringa vist vei inn i en ny hverdag som en ressurs både for seg selv og andre.

LAND UTVIKLING

– med fokus på Synnfjellet

Andelslaget Land Utvikling skal ivareta og fremme næringslivets interesser i Nordre Land kommune under slagordet «Får ting til å skje!»

Medlemsbedriftene representerer de ulike bransjene som utgjør næringslivet i kommunen. I tillegg kommer frivillige lag og foreninger. Enkelt sagt er Land Utvikling et medlemsstyrt samvirkeselskap som skal være pådriver og tilrettelegger for næringslivet, drive markedsføring, destinasjonsutvikling og synliggjøre kommunen som et godt sted å bo, jobbe og besøke. Store oppgaver som krever engasjement og innsats fra både medlemmer og daglig leder.

UTFORDRINGER OG MULIGHETER

Mange kommuner i Innlandet har nedgang i folketallet, stigende gjennomsnittsalder og som følge av det fallende omsetningstall og nedgang i antall bedrifter. Et «organ» som Land Utvikling skal ta tak i utfordringene sammen med bedrifter og selvstendig sammen med kommunen. Stille spørsmål, skape prosjekter i samarbeid med ulike aktører. Alt med målsetting om økt folketall, mindre økning i gjennomsnittsalder og økning

i omsetning og aktivitet i bedriftene. Med andre ord er det mye å ta tak i. Det gjelder å fokusere og å tenke langsiktig. Ingenting av dette er fort gjort eller kan gjøres av en aktør. Dialog, nettverk og samarbeid er Land Utvikling sine hovedverktøy for faktisk å få ting til å skje.

FJELLET – HØYESTE PRIORITET

Synnfjellet er en sentral del av Nordre Land kommune, både geografisk og når det gjelder næringsliv og muligheter for omsetningsvekst. Med utbygging av hytter i fjellet vil det skapes lokale arbeidsplasser, som igjen genererer skatteinntekter til kommunen. Hyttefolk handler og forbruker mens de er her. Det de legger igjen er viktig for detaljhandelen.

Utbygging av hytter, slik det er lagt opp til i kommunedelplanen for Synnfjell Øst, vil skape de synergier som er nødvendig for å få den veksten i kommunen man både trenger og ønsker.

Utbygging av hytter skaper ikke bare arbeidsplasser i bygge- og servicenæringen, men åpner også muligheter for reiselivstjenester, servering, overnatting og opplevelser. Utvikling av tjenester og opplevelser som per i dag ikke finnes. Nytenkning og gründerskap ønskes velkommen.

Gode vann og avløpsløsninger er en forutsetning for å sette i gang den planlagte utbygginga. Det er gjort vedtak i kommunestyret om at vann- og avløpsløsninger skal bygges ut trinnvis og i privat regi av grunneiere/utbyggere i fjellet. Land Utvikling har en sentral rolle i koordineringen av dette arbeidet. Løsningene i de ulike reguleringsplanområdene må jo henge sammen.

Det å sette fart i det langsiktige arbeidet med å utvikle Synnfjell til en enda bedre destinasjon for turisme og fritidsboligetablering er den høyest prioriterte oppgaven for Land Utvikling akkurat nå.

Prosjektet «Reisemålsutvikling i Synnfjell» gjennomført av Norsk Turistutvikling har

ANNONSE

Rørlegger

WILLY FRAMNES

– din rørlegger i Nordre Land

2881 Aust Torpa

tlf. 913 84 961

Synnfjellet byr på fantastisk natur og opplevelser for de fleste året rundt.

gitt viktig bakgrunnskunnskap om hva hyttefolk og tilreisende ønsker seg av og i fjellet. Tallene gir en pekepinn om hvor vi bør sette inn støtet. Bla viser undersøkelsen at alpinmuligheter står høyt på ønskelista. Arbeidet med å finne måter å organisere finansiering av ny heis og nye muligheter i alpinbakken ved Spåtind Fjellstue er derfor et av de mange pågående prosjektene Land Utvikling er involvert i.

TALLENES TALE

Land Utvikling jobber med å få på plass et datagrunnlag. Klare tall, tall som kan vise hvor vi er og gi grunnlag for å måle om arbeidet fører til de framskrittene vi ønsker. Eksempelvis er det nyttig å vite eksakt hvor mange som har flytta inn/ut av kommunen og hvorfor eller hvor mange bedrifter som er avviklet og hvorfor og hva som har gjort det mulig å etablere nye bedrifter. Med et ordentlig faktagrunnlag vil innsatsen kunne bli så målrettet som vi ønsker.

Tall fra den nevnte fritidsboligundersøkelsen inneholder også sentrale grunnlagsdata for hvilken vei man bør gå for å skape aktivitet og trivsel i fjellet og kommunen.

NASJONALPARKVEGEN

Et annet pågående prosjekt har fått navnet «*Nasjonalparkvegen*». En arbeidsgruppe skal sammen se på etablering av informasjonstavler fra Dokka sentrum, gjennom Torpa og opp mot Langsua Nasjonalpark. Målet er å knytte sentrum og fjellet tettere sammen.

VIKTIG NETTSIDE

Land Utvikling drifter også nettsida www.synnfjell.no. Et godt sted å få oversikt over turmuligheter og aktiviteter både sommer og vinter. Ei side som dette blir aller best når innbyggere, utbyggere, arrangører, ja alle som har noe på gang i fjellet, melder det inn, slik at denne nettsida kan være alles innfallsport til informasjon om hva som

skjer i fjellet. Nye mennesker skal fristes til å besøke Synnfjellet.

Land Utvikling skal være katalysator for samarbeid og tenkning på tvers av bransjer og sektorer, på tvers av store og små bedrifter. Vår jobb er å synliggjøre og skape møteplasser for utvikling.

landutvikling.no

Tekst: Morten Strandengen

Foto: Anne Hilde Taraldstad

ANNONSE

TORPA TREBYGG AS

Tømrer Marius Motrøen

Nord-torpvegen 1198
2880 Nord Torpa

nybygg - tilbygg
hus - hytter
rehabilitering
innredning

Ta kontakt i dag for et
uforpliktende tilbud

marius@torpatrebygg.no

TLF 984 81 989

365 dager med utedo, utedusj og ti hunder

1. Mai 2019 overtok vi det gamle småbruket Nystuen i Nord-Torpa. Småbruket ligger idyllisk til øverst i Gamlebyvegen. Fantastisk utsikt, stillhet og enkel tilgang til naturen. Gleden var stor i det jeg fikk nøkkelen i hånden.

Det sjarmerende gamle huset har ikke bad eller do inne. Her er det kun utedo og en kjøkkenvask, som gir mulighet for moderne hygieneaktiviteter. I tillegg har jeg satt opp en provisorisk dusj på baksiden av trappa. Dusjhodet henger gjennom en gammel snøspade og er festet med gaffatape. Det skal bli deilig å kunne nyte utsikten samtidig som man dusjer i frisk luft.

Ukene går og jeg har kommet mer og mer inn i den gammeldagse livsstilen. Jeg liker den. Alt er litt mere tungvint og det er mange ting som skal gjøres klart før vinteren. Vinterved, hundegård, hundehus og mange andre ting man ikke trenger å tenke på når man bor i moderne hus eller i sentrale strøk.

Den første snøen

Det er 20.oktober og den første snøen har akkurat lagt seg på bakken. Endelig har vinteren kommet til Torpa og det er tross alt årsaken til at jeg flyttet hit. Hundekjøring i snøsikre omgivelser.

Jeg våkner midt på natten og må på do. Livet har blitt bittelitt mere tungvint nå som snøen har kommet. Kanskje jeg klarer å holde meg litt lengre. Jeg vrir meg en stund, men tilslutt må jeg bare opp og ut. Jeg må rusle ned trappa, kle på meg bukse, jakke og store sko, og vasse mot utedoen. Det er kaldt og jeg får snø i den ene skoen. Du blir ganske våken av iskald snø i skoen på natta.

Utsikten fra utedoen veier opp for ulemmene. Denne natten er det en fin fullmåne

som lyser mot meg. Den lyser så sterkt at hele tunet blir lyst opp. Kan ikke lukke døren med en slik utsikt.

Måking i dusjen

Vekkerklokka på telefonen ringer intenst kl. 06:00. Det er midten av desember og jeg må til kontoret på møte. Kontoret ligger like utenfor Oslo og det er litt i overkant av 2 timer å kjøre. Før jeg drar må jeg føre og stelle hundene, og ta en dusj. I natt har det snødd 60 cm og utedusjen er helt nedsnødd. Jeg tar frem spaden og måker vei inn i dusjen og forsøker å lage et flatt sted jeg kan stå å dusje. Det blir sånn passe bra og jeg går inn for å hente dusjen. Den ligger i en bøtte inne for ikke å fryse til is.

Døtrene mine settes til å male utedoen...

...og far bygger trapp til den.

Trivsel i nytt hus i Gamlebyvegen.

Vinteren forberedes med nye hus til hundene.

Å våkne til denne utsikten er balsam for sjelen.

Hundene finner seg til rette med snø under potene.

Halla! Er det no mat på gang, eller?

Ut på tur med gjengen rett ut fra gården.

Frisk dusj på morgenkysten? Frister det?

Jeg kobler hageslangen til krana på kjøkkenet og forsøker å finne en passe temperatur på vannet før jeg kler av meg og går ut. Jeg stabber ut i snøen med crocs på beina og håndkle rundt livet. Crocs er fint som dusjesko på vinteren. Det er stor forskjell på å gå barbeint og bruke dusjesko i snøen. Komforten øker flere hakk.

Jeg slenger håndkle over rekkverket på trappa og går inn i dusjen. Det er ikke så kaldt så lenge du står under det varme vannet. Jeg begynner å såpe inn håret og vaske meg. Til alle som dusjer ute så kan jeg tipse om at det er lurt å vaske kroppen først og håret til slutt. Hvis du vasker håret først, så har det lett for å fryse til is når du vasker kroppen.

Plutselig gir snøen under meg etter og jeg faller rett på rompa i snøen. Det er fryktelig kaldt men jeg kan ikke annet enn å le av det. Det må ha sett utrolig dumt ut.

1,5 år senere

Nå har det gått 1,5 år og jeg trives fremdeles veldig godt her på Nystuen. Det meste av tiden har gått med til ny hundegård og gradvis oppgradering av fasilitetene. Dusj 2.0 er på plass og det er planlagt tak over før vinteren setter inn.

Tekst og foto: Øistein Sørensen

Øistein, dattera Henriette og hundene trives i Torpa.

Hundefôr

– resultat av systematisk utviklingsarbeid

Mush Synnffjell har blitt et anerkjent og populært langdistanse sledehundløp. Å delta langdistanseløp er ekstremsport og for å oppnå en god gjennomføring – stilles det store krav til både kjører og hunder. Appetitt har vært en viktig sponsor for MUSH Synnffjell i flere år, og i Felleskjøpet bruker vi store ressurser i arbeidet med å utvikle fôr og fôringsrådgivning til hunder som skal prestere på høyt nivå.

STOR AKTØR PÅ HUNDEFÔR NORGE

Felleskjøpet har produsert tørrfôr til hund i 25 år og har blitt en stor og anerkjent aktør i markedet. Det satses betydelige midler på produktutvikling organisert gjennom Felleskjøpet Fôrutvikling AS som er Felleskjøpenes eget forsknings- og utviklingsselskap. Gjennom vår egen FoU virksomhet og nære kontakt med nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer, opparbeides svært høy faglig kompetanse. Denne kunnskapen tas raskt i bruk slik at Appetitt til enhver tid er godt oppdatert i henhold til ny viten. God kontakt med markedet gjør at vi er handlekraftige og beslutningsdyktige når det gjelder å ta i bruk erfaringer, ny forskning og teknologi for å forbedre produktene våre.

Å DEKKE ENERGIBEHOVET

Riktig fôr og høgt fôr- og vannopptak er sammen med trening de faktorene som bestemmer hundens evne til å yte maksimalt under løp. Under hard trening og lange løp øker hundens energibehov med

opptil 6 - 8 ganger normalt vedlikeholdsbehov. Det er utfordrende å dekke dette høye energibehovet uten å gi hunden et høyenergifôr og ekstra tilskudd i form av energirikt våtfôr, kjøtt, fett, vom osv. Hvis en ikke klarer å dekke hundens energibehov – vil resultatet bli nedsatt prestasjonsevne og tap av hold.

SPESIALIST PÅ LANGDISTANSELØP

De fleste trekkhundraser har muskelsammensetning, O₂-opptak og energimetabolisme som er tilpasset et høyt aktivitetsnivå over lang tid. Det vil si at en godt trent sledehund med riktig fôr og føring vil være svært utholdende og uten problemer takle lange løp med høy intensitet. Alaska husky-er en spesialist på langdistanseløp.

HØYT FETTINNHOOLD OG KVALITET

Energien i et fôr kommer fra de tre hovednæringsstoffene protein, fett og karbohydrater. Fett inneholder godt og vel dobbelt så mye energi som protein og karbohydrater. Den letteste og mest effektive

måten å øke energiinnholdet i et fôr på, er å øke fettinnholdet.

Et fôr som skal fungere godt under løp bør ha et fettinnhold som representerer mellom 50 og 60 prosent av totalt energiinnhold i rasjonen. Dette vil kunne sikre god energitilførsel og reduserer tap av hold når fettforbrenningen går på høygig.

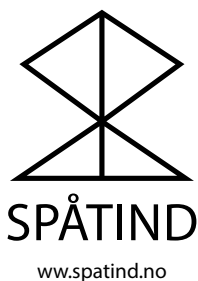
KARBOHYDRATER FOR RASK ENERGI

Karbohydrater er også en god energikilde. Lett tilgjengelig stivelse bidrar med glukose og videre glykogen som gir lett tilgjengelige og rask energitilførsel til musklene. Hos hunder «som møter vegg» etter for høy intensitet, kan tilførsel av ren glukose (druesukker) bidra til at de raskt får økt glykogeninnholdet i muskler og dermed «kommer til hektene» igjen.

MODERAT PROTEININNHOOLD

Protein har en energiverdi på linje med karbohydrater, og er samtidig en viktig bestanddel av muskler og kroppsvev. Pro-

ANNONSE

SPÅTIND FJELLSTUE
– for hundefolk som ønsker
det lille ekstra på tur

tein må tilføres i riktige mengder – verken for lite eller for mye. For mye protein kan være negativt da proteiner inneholder nitrogen og ved høyt innhold i fôret må overskuddsnitrogenet skilles ut via urin. Dette krever energi og er en belastning på nyrer og urinveier. Samtidig vil hundens væskebehov øke i en periode der væskeinntaket kan være problematisk nok i seg selv. Proteininnholdet i fôret bør være ca. 30 % på energibasis.

APPETITT EXTREME

Få andre varemerker har fôrblandinger som er så konsentrert med hensyn til energi og næringsstoffer som Appettitt. Energiinnholdet er på rundt 5000 kcal/kg og fôret er svært smakelig noe som er avgjørende for å oppnå høyt energiopptak. Andelen Appettitt bør utgjøre ca. 50 % av totalrasjonen. Dermed sikres også tilførsel av vitaminer, mineraler og funksjonelle stoffer.

**Tekst: Hallgeir Sterten – Utviklingssjef
kjæledyrfôr, Felleskjøpet Forutvikling**

Appettitt
NORWEGIAN SUPER PREMIUM FOOD

Felleskjøpet

Alaska husky - en spesialist på langdistanseløp.

ANNONSE

Land Trykkeri as

- få det trykt i Land du også!

Tlf. 61 11 00 70 - www.landtrykkeri.no

HUS, HYTTER OG GARASJER

DIN IDEHUSFORHANDLER I GJØVIK, LAND OG TOTEN

TLF 911 38 217 MAIL post@bjerkeset.no WEB www.idehusgjovik.no

LAND
design

TRENGER DU HJELP MED DINE
NETTSIDER? VI REDESIGNER
ELLER LAGER NYE. TA KONTAKT
FOR ET UFORPLIKTENDE MØTE.

nina@landdesign.no

Nettsider - Grafisk profil - Logo - Design - Reklame - Instagram - Facebook

Land Design - Stormoen 49, 2870 Dokka, Tlf: +47 90 79 39 08 - E-post: nina@landdesign.no, www.landdesign.no

QRILLPAWS
ARCTIC WORLD SERIES

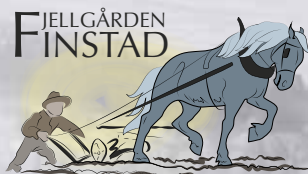
Kanefart i vintermørket

Med våre dølahester arrangerer vi kanefart fra gården og du kan nyte stillheten med bare lyden av hestene i lyset fra faklene.

Turen tar ca. 40 minutter. Etter turen, når vi kommer tilbake til gården, serveres det varm solbærrødd og kjeks ved bålen.

Pris pr slede kr 1650,-

I sleden er det godt med ullepper og skinn. Det er plass til fire voksne eller for eksempel to voksne og en «haug med unger» som de sier her oppe!

Nord-torpvegen 1341, 2880 NORD-TORPA, tlf: 905 48 863

www.fjellgardenfinstad.no

Editarod®
THE LAST GREAT RACE®

FEMUND LØPET

VOLGA RACE
INTERNATIONAL SLED DOG RACE
TROMSØ - MOSKVA - KAZAN

BEARGREASE
SLED DOG RACE

ENCUENTRO MUSHER

FØLG MED ÅRETS SESONG PÅ WWW.QRILLPAWS.COM

HAUGTUN

– nært himmelen, i vakker natur, med spor av tid

Haugtun er en historisk gård med røtter helt tilbake til førkristen tid. Det koselige tunet er omkranset av 8 bygg: Johannesgården, pensjonatet, posthuset, drengestua, utsikten, fjøset, verkstedhuset og stabburet. Det eldste nåværende bygget er drengestua fra ca 1720. I mange hundre år har mennesker virket her, tett opp under himmelen med utsikt over dalen, mot Synnfjellet og dets høyeste topp.

Her var gårdsdrift fram til 1950. Da ble tunet med bygningene skilt ut fra gården Haug, og fra da het det Haugtun her. Siden den tid har tunet vært arena for mange forskjellige aktiviteter og mennesker. I 25 år var Haugtun helseheim, for så å bli forbundssenter for Norsk Kristelig Studenterforbund, mens det fra tidlig 90-tall var et AS. Aksjonærene videreførte arven fra NKS, de leide ut lokaler til kurs og festligheter, og periodevis tilbød de overnatting i det som da var et internat.

Haugtun har beholdt sin opprinnelige karakter, samtidig som stedet er i kontinuerlig utvikling. I takt med endringene har bygningene tjent ulike formål. For eksempel ble pensjonatet opprinnelig bygd som våningshus i 1924, for seinere å bli brukt som pasientbolig, som leirsted og arbeidskollektiv.

Ved inngangen til 2017 var vi, Jarl Øyvind Johnsen og Anita Belinda Halvorsen, veldig heldige som fikk kjøpe Haugtun. Vi ønsker

å ta vare på dette lille stykke Norge, og få stedet til å skinne og leve. Vår lille familiebedrift heter «Haugtun gårdspensjonat og kulturverksted». Vi tilbyr overnatting året rundt, og har rom i gårdspensjonatet i tillegg til to leiligheter og hus der folk kan bo for seg selv. Her kan gjestene senke skuldrene, rusle en tur og nyte stillhet, frisk luft og fin utsikt. Frokostkurv leverer vi på døra til de som ønsker det, og vi byr også på et lite utvalg varmretter til våre overnattingsgjester.

Utenom høysesongen midt på sommeren tar vi imot grupper i ulike ærend. Vanligvis arrangerer vi kurs innenfor kunst- og kulturområdet, men dette er for tiden satt på pause i påvente av normale, virusfrie tider. Det samme er matservering ut over det vi tilbyr enkeltovernattingsgjester. Men vi leier ut lokaler til de som vil stille seg selv, og det er til og med mulig å leie hele pensjonatet til helgetur med storfamilien.

På tunet er også en koselig gårdsbutikk med lokalprodusert håndverk og mel fra den lokale mølla. I stabburet er et gårdsmuseum under etablering, og hvis ikke snøen setter en stopper for det, så er folk velkommen til å titte innom der også.

Vinterstid er Torpa et eldorado for skientusiaster, og her kan du spenne på skiene på trammen og rusle rett opp i nærmeste skiløype som er bare et steinkast unna.

Tekst: Anita og Jarl Øyvind

Foto: Jeanette L. Bækkevold @jeanettefoto

Jarl Øyvind og Anita - vertskapet på Haugtun

Pensjonatet holder åpent året rundt.

Du kan finne mer informasjon om denne perlen i Torpa på www.haugtun.no og du finner dem både på Facebook og instagram ved å søke på haugtun.no

Kjører du grusveiene videre fra Hugulia i Torpa åpner det seg et fjellandskap med ei fjellstue, besøksgård og skiheis. Da har du kommet frem til Gamlestølen i Synnfjell Vest. Dette er Kjell Bergum sitt rike. Her har utbyggeren laget et eldorado for hyttebyggere – og interessen øker uke for uke.

Fjelleventureet i Valdres

GAMLESTØLEN I SYNNFJELL VEST

Foto: Gamlestølen

Spredt hyttebebyggelse i et nydelig område.

Kjell Bergum styrer med så mangt fra sitt kontor på Gamlestølen, «Motoren» er full av optimisme.

Kjell Bergum er sjefen her og drifter fjellstua samt videre utvikling av området. Han er pådriveren for at flere skal få oppleve fjell-eventyret i Valdres.

Moderne og tradisjonelle hytter skal gi området den naturtilpassede utvikling han ønsker. Det er det som er stedets fremste salgsargument, sier Kjell.

Diskret i landskapet

Gamlestølen har flere store tomteområder under utvikling, Graneistølen, Skåltjernshøgda, Gamlestølen, Bakkotjednet og Langtjern. Alle ligger i umiddelbar nærhet til «hovedbølet». Men det er ikke ordet hytteby du tenker når du kommer til Gamlestølen, heller ro og fred.

– Hyttene er diskret plassert i terrenget og har ikke tatt kontroll over naturen. Selv om det blir mange flere hytter, skal dette inntrykket fortsatt prege Gamlestølen-området, sier Kjell Bergum. På tross av at det er snakk om en feltmessig utbygging, vil ikke alle hytter bli like. Flere aktuelle hytteleverandører er engasjert i utbygging i området.

– Hvordan har aktiviteten vært i «koronaåret»? spør vi. Kjell er glad for å kunne fortelle at dette annerledesåret har vært bra salgsmessig på Gamlestølen.

– Det er byggeaktivitet i alle områder. Daglig kommer det henvendelser fra folk som ønsker å finne sin hyttested på Gamlestølen, forteller Kjell.

Familiene i førersetet

Synnfjellet er et snilt fjellområde, med Spåtind som høyeste punkt med sine 1414 moh. Lave fjell, men allikevel fantastisk utsyn fra de mange toppene. Et godt sted å lære unger å trives i fjellet. Gode stier og

veier, for turer både til fots og på sykkel. Synnfjellet har flere flotte daler og store myrområder med rikt fugleliv. Ved Gamlestølen er det sågar et vernet våtmarksområde, Langtjern Naturreservat, hvor det er registrert 85 fuglearter. I hekketida er det særlig stor aktivitet.

Skieldorado

Er du glad i å gå på langrennski er Synnfjellet stedet. Enten det handler om Gamlestølen i Synnfjell Vest, Lenningen eller områdene i Synnfjell Øst, fra Spåtind Fjellstue og ned til Torpa. Mil på mil med maskinpreparerte løyper. Det sies at ingen andre steder i landet er det slike løyper opp til over 1400 moh (Spåtindtoppen, 1414 moh). Løypenettene i hele Synnfjellet henger sammen, uansett hvor du starter skituren knyttes nettet sammen. Samarbeid er stikkord for å få til dette. På skisporet.no kan du alltid følge med på status på kjøringa av skiløyper. Ved Gamlestølen er det også et lite og barnevennlig skitrekk.

Fiske

Når vi har først har skrevet om fjelltur på sommerstid og ski om vinteren, fortsetter vi like godt skrytelista. Synnfjellet byr på utallige fiskevann. Noen rett ved vei og tilrettelagt for den som ikke går så godt, andre litt lengre innover fjellet. Fra Gamlestølen kan du finne veien inn til fjellvann og fjellbekker som kan glede enhver fisker.

Drivkraft

Kjell Bergum er «motoren» på Gamlestølen. Født og oppvokst i området hvor selve stølen tilhører gården Kjell kommer fra. Den utviklinga som har skjedd, og som skal skje

fremover, kommer ikke av seg sjøl. Motivasjon og optimisme, og tro på produktet må til. Kjell er godt utstyrt med både motivasjon og optimisme.

– Man lykkes sjelden i å utvikle et område fra et kontor i Oslo. Jeg tror mitt nærvær på Gamlestølen betyr mye for alle som bygger hytter her, sier Kjell. Han legger ikke skjul på at han kjenner alle som har hytte rundt Gamlestølen. Har de et spørsmål om hyttebygging eller nærområdet, mener Kjell at han, med sin lokalkunnskap og kompetanse, kan svare på de fleste spørsmål.

Tilrettelegging for utbygging er Kjell Bergum sin jobb, blant annet klargjøring av tomter for bygging av hytter. Andre kommer først inn i bildet når selve hytta skal bygges.

Synnfjellet rundt

– Synnfjellet er kanskje det koseligste og et av de mest tilgjengelige fjellområder i Norge. Etter hvert en god del hytter, men allikevel fredfullt. Fremdeles mulig å gå tur uten å møte særlig med folk, sier Kjell. Det utarbeides nye planer for utbygging rundt hele Synnfjellet, noe som gjør at det vil bli enda bedre infrastruktur for ski, stier, og ikke minst for sykling, mat, drikke og overnatting.

På Gamlestølen i Synnfjell Vest kan du få deg din egen hytte på din egen tomt. – Fjellstogo serverer hjemmelaget mat i tillegg til vår egen is «Gamlestølen Gards-Is fra Valdres», sier Kjell.

Framtida ser lys ut for Gamlestølen og Synnfjellet. Å jobbe videre med å styrke områdets sjel er målet. Å bli et nytt Beitostølen eller Hemsedal har ikke Kjell Bergum noen ønsker om. Gamlestølen skal fortsette å være felleventyret i Valdres.

Tekst: Eli Vogt Godager Foto: Ø. Hvalsengen

Her kommer nytt basseng. Foto: NLK

Allerede tett bygg på hallen. Foto: NLK

Det er stor aktivitet på byggeplassen Foto: AHT

HIPP HURRA FOR NY SKOLE OG IDRETTSHALL I TORPA!

TBUS - Norges nye Y-blokk?

«Et enstemmig kommunestyre har 20. februar 2020 vedtatt bygging av ny barne- og ungdomsskole, flerbrukshall, folkebibliotek, terapibasseng og storstue i Torpa. Flytting av skolen inn i midlertidige lokaler starter allerede i uke 9 i vinterferien og deretter starter riving. Byggestart er planlagt i mai, med ferdigstilling i desember 2021. Dette er en storsatsing på barn, unge, folkehelse og kultur som kommer hele kommunen til gode.»

Transport av lekeapparater. Foto: K.A. Frøyslid

Ny aktivitetspark. Foto: K.A. Frøyslid

20.februar 2020 ble altså en merkedag for Torpa spesielt og for kommunen generelt. Grunnarbeider og bygging kom i gang i starten av mars. Den politiske prosessen har pågått over lang tid, ja flere år. Men så gikk det fort da det endelig ble fattet et vedtak. Forarbeidene til anbudsprosessen hadde vært grundig og alt var klart, så fort vedtaket ble fattet.

Det blir stort å få ny skole i Torpa. En skole der en liten gymsal blir bytta ut med en stor flerbrukshall. Idrettshall har vi aldri hatt før. Det blir tøft. Hallen og storstua i skolebygget gir nye muligheter både for kulturliv og idrett. Idrettslaget lover å være hjertelig tilstede når hallen skal tas i bruk. Flere nye grener vil komme på programmet.

Skolebygg for trivsel og læring

Det er ingen som har protestert på at skolen i Torpa var moden for fornyelse. Men det har vært mange og lange diskusjoner om hvordan dette skulle løses. At man til slutt landet på et enstemmig vedtak om ny 1-10 skole i Torpa gjør framtida lysere for bygda og kommunen. Kan hende kan det bidra til tilflytting og optimisme. Levende bygder materialiseres gjennom ny skole og flerbrukshall

Aktivitetspark tatt i bruk i september

I desember 2019 fikk Torpa Idrettslag tildelt støtte på kr. 200.000,- til en aktivitetspark. Et område med ulike apparater for trening og moro. Anlegget er plassert i skogen bak Mariringen barnehage, der det allerede er en lavvo. Idrettslagets mål er å skape et lite samlingspunkt for små og store torpinge. Et sted skoleunger kan bruke i kroppsøvningsfaget, et sted barnehagebarn kan bolte seg på nye måter og et sted idrettslagets ulike grupper kan bruke i sin treningsaktivitet. 14.september 2020 kunne vi invitere befolkningen til å ta anlegget i bruk. Takk til Sparebankstiftelsen DNB som bidro til å gjøre dette mulig

Tekst: Eli Vogt Godager

SIKKERHET UNDER TRENING I FJELLET – OBLIGATORISK UTSTYR OG FORHOLDSREGLER

Det er ingen garanti for slik vær bestandig.

Trening i høyfjellet må man ta på alvor og vi oppfordrer alle til å tenke gjennom sikkerheten før man legger ut på tur. Været snur fort fra stille og fint til stiv kuling, snø og null sikt.

Vi hadde forrige sesong en leteaksjon etter et hundespann i fjellet. Det gikk heldigvis bra med hunder og kjører den gangen, men vi ønsker å unngå flere slike hendelser. Hundekjørere er folk som er vant til å være ute i all slags vær og kanskje nettopp derfor

er det viktig å minne om fjellvettreglene for hundekjøring i fjellet.

Et godt tips kan være å pakke en liten bag på forhånd slik at du tar den med deg i farta når du skal trene. Gjør det til en vane, så får du en tryggere tur i fjellet.

Tekst og foto: Øistein Sørensen

Fjellvettregler for hundekjørere

PÅ KROPPEN

EKSTREM VINTERBEKLEDNING

Bruk alltid ullklær innerst. Husk vindtette ytterklær som tåler ekstremt vær, gode sko og snøbriller. Selv om det er fint vær nede ved sjekkpunkt Halden, så kan det blåse mye i fjellet.

HODELYKT OG BATTERIER

Ha alltid med hodelykt og ekstra batterier. Det kan være at du blir sittende fast i fjellet med hunder som nekter å gå, eller havari på slede eller annet utstyr.

GPS MED INNLAGT LØYPE RUNDT FJELLET

Dere finner løypene på nettsidene våre og selv om man legger inn løypa fra i fjor, så vil dette hjelpe veldig når det er null sikt. Løypetraseen er ganske lik fra år til år.

KOMPASS

Det høres kanskje overflødig ut, men når batteriene på GPSen er flate, så er kompass veldig kjekt.

LYSSTAV/SIGNALPENN

Hvis du kjører deg bort så vil vi ofte finne deg raskere om du har dette med deg.

Ekstrembekledning!

Forbered deg godt - alt kan skje.

I SLEDEN

SNØSPADE

Dersom du må stoppe og vente på hjelp, så vil du ha stor nytte av en snøspade. Da kan du spa ly til hundene og deg selv. Moderne snøspader får du kjøpt billig flere steder. De tar liten plass og veier nesten ingenting.

ØKS ELLER STOR KNIV

Dersom du setter deg fast i kjerr og kratt, eller får skikkelig vase på linesett og trenger å kappe liner raskt for å unngå skader.

FØRSTEHJELPSUTSTYR.

Dette kan brukes på kjører og hunder. Skader kan raskt skje og et førstehjelpssett bør alltid være med. Hundekjøring er ekstremsport med potensiale for store skader.

EKSTRA KLESSKIFTE

Det kan være bekket og vann som er åpne og dersom du blir våt midt oppe på fjellet, så er klesskifte viktig. Du klarer ikke å komme deg helt ned fra fjellet med søkkvåte klær.

EKSTREMVINDSEKK

Dersom du blir sittende fast, så er vindsekken veldig viktig. Hundene klarer seg selv og når du kryper ned i vindsekken så vil du klare deg i mange timer.

FRONTANKER

Dersom du stopper og må bli værende så kan det være greit å feste hundene foran før du kryper ned i vindsekken.

REPKIT TIL SLEDE OG LINESETT

Det er veldig greit å ha med noe som du kan reparere slede eller linesett med. Hvis det knekker noen skruer i sleden, så vil det ofte være umulig å kjøre med den. Lag en liten ziplock-pose med reserveskruer, strips, hyssing og ta med et lite multiverktøy.

EKSTRA SOKKER TIL HUNDENE

Hvis du får en eller flere hunder med såre poter, så kan ekstra sokker være redningen så du kommer deg ned fra fjellet. Ha alltid med sokker til alle hundene.

Tømrer
MARIUS ROE HAGEN

Nord-Torpvegen 1561
2880 Nord-Torpa
rohabygg@gmail.com

TLF 901 69 741

Org.nr 984 129 408 mva

ROHA BYGG

Tømrerarbeider

Tilbygg

Rehabilitering

Graving

Ureist mat – dyrevelferd i fokus

Dølsveen Søndre Gårdsslakteri slakter og bearbeider gårdens egne sauer av rasen Gammelnorsk Spælsau. Dyrene beiter på fjellet hele sommeren. Vi tilbyr hele og halve dyr, partert etter kundens ønske, samt stykningsdeler og bearbejdede produkter slik som pinnekjøtt og fenalår. Vi selger også saueskinn og honning.

Vi er opptatt av at slaktingen foregår på en rolig og human måte slik at dyret ikke stresser noe vi tror øker kvaliteten på kjøttet.

Marianne Hamre tlf: 911 95 845
mariannehamre60@gmail.com

Trygve Sørli tlf: 913 47 013

Dølsvevegen 115
2880 Nord-Torpa

Gårdsslakteriet, EFTA-nr. 2313, er godkjent av Mattilsynet til å slakte, partere og omsette sau, geit og gris, både fra egen besetning og fra andres besetning, samt felt-kontrollert vilt.

LAND DYREKLINIKK

Dyrlegene
Guro Byfuglien & Anita Lund

Assistent
Heidi Havnås

Storgata 47
2870 Dokka

Tlf: 61 11 15 09 eller 41 23 49 33

ÅPNINGSTIDER

man. – ons. 09 – 16 torsdag 14 – 20 fredag 09–16

Vi fører både
katte- og hundemat
fra HILLS

Besøk våre hjemmesider
www.landdyrelinikk.no

Heia MUSH!

Det vakre Synnfjellet har mye å by på - et mildt fjellandskap med milevis av løyper for både hundefolk og skientusiaster. Foto: A.H. Taraldstad

MUSH Synnfjell er kjent langt utenfor vår egen kommunes grenser, og det er all grunn til å være stolt av at dette hundeløpet arrangeres i Nordre Land.

Vi syns nok at Torpa og Synnfjellet er perfekte rammer for hundekjøring, og det er vi ikke alene om å synes, for MUSH Synnfjell trekker deltagere utenfor både Land, landet og utlandet. Både hunder og kjørere trives i det milde fjellandskapet i Torpa, det ser vi av de herlige bildene fra tidligere års løp. At det også tilbys et enklere løp, Synnfjell Rundt, gjør at enda flere kan delta og stimulerer rekruttering til sporten.

Uten frivillige, ikke noe MUSH Synnfjell. Det jobbes gjennom hele året, og magasinet du leser nå er et bevis på det. I løpshelga er mellom 80 og 100 personer i sving for å avvikle løpet. De frivilliges innsats er bare å ta av seg hatten og potesokkene for, og sier mye om

dugnadsånden som lever i bygda. Arrangementet skaper synlig glede og stolthet, og er både publikumsvennlig og Instagramvennlig.

Den gode reklamen MUSH Synnfjell gir, har også varige virkninger. Det er flere eksempler på at folk har valgt å flytte til Torpa på grunn av hundekjørermiljøet og de gode forholdene der. Aktive innbyggere i levende grender står høyt på ønskelista for kommunepolitikere.

Vi vil gjerne takke deltagere og arrangører for at dere bidrar til et fantastisk arrangement som setter Synnfjell og Nordre Land på kartet.

Vi heier på dere, lykke til med MUSH 2021!

Foto: NLK

Foto: NLK

Tekst: Linn T. Sunne (varaordfører)
& Ola Tore Dokken (ordfører)

LIV LAGA HOS

Miatre Ekerb Gårdsbutikk

Tømmerstuen som huser butikken er fra Valdres.

Vakkert håndfarget garn.

Kristin & Sigbjørn ønsker deg velkommen i gårdsbutikken på Midtre Ekern.

Det hviler en nydelig atmosfære i gårdsbutikken til Kristin Marcussen Kongelf og Sigbjørn Haug på Midtre Ekren gård, høyt oppe i lia i Snertingdalen med storslagen utsikt over fjell og blåner. Interiøret er delikat med fin blanding av gammelt og nytt. Kjøpsmannsdissen er et smykke midt imot når du trer innfor døren.

Du får kjøpt kjøtt fra sau, kje, gris og storfe fra Midtre Ekren og andre gårder i Snertingdal. Midtre Ekren har egen dressing- og urtekrydderserie. Eplemoster, ost, spekepølser, kaffe og godterier inngår i sortimentet. Du kan sikre deg mange ulike håndverks- og brukskunstarbeider, interiørartikler, såper, lys og servietter.

Nytt liv - nye muligheter

For fire år siden tok Kristin og Sigbjørn sjansen og forlot bylivet og arbeid som førskolelærer og regnskapsfører i Larvik. De flyttet med barna Petter og Hans Kristian til Sigbjørn sin gård i Ekernbygda, som inntil livsstilsendringen var familiens feriested. De var redd de ville angre om de ikke ga gårdslivet med dyrehold en sjanse. Det angrer verken liten eller stor på i dag. De lever det gode liv med ro og god tid.

Sigbjørn er vokst opp på gården og har fått tradisjonell gårdsdrift inn med mormor. Kristin var uten erfaring. I dag er hun heltidsbonde og trives med det. Sigbjørn er deltidsbonde og regnskapsfører. De har dyrehold med sau, frilandsgris og besetningen skal utvides med Dexter storfe.

Kristin er opptatt av lokal matproduksjon. Hun var med å grunnlegge REKO-ringen Dokka. God dyrevelferd, lokalt produsert mat med høy kvalitet til forbrukerne direkte fra bonden uten mellomledd, er driftsidéen for Midtre Ekren gård. De ønsket derfor å videreutvikle den tradisjonelle driften og tilby egenprodusert mat til lokalbefolkningen og andre med tilknytning til regionen.

Drømmen blir virkelighet

Folks interesse for lokal mat brakte så mange inn i gårdstunet at det etter hvert ble for lite. Det vokste frem en drøm om en gårdsbutikk. Det var ikke noen egnede hus på gården så de lette etter et stabbur. De kom over et stabbur og ei tømmerstue i Valdres. Husene stod på tunet Aprilhaugen hos lafteren Knut Ola Bjørklund og hørte opprinnelig til gamle Nørre Ton gård. Tømmerhusene ble plukket ned, hentet hjem og satt i stand etter alle kunstens regler. Tømmerstuen huset i gammel tid to voksne og fire barn. Nå huser det gårdsbutikken. Kristin ler litt når hun forteller at de underveis i restaureringen tenkte at det ble så fint, at de heller kunne ha tømmerstuen som hytte.

Midtre Ekren gårdsbutikk åpnet i juni i år. Spenningen var stor – om det ble liv laga? De var forberedt på at de ikke ville få det til, men følte trygghet i at de uansett har den tradisjonelle gårdsdriften og Sigbjørns sidegjøremål å livnære seg av og våget å satse. Bekymringer har man oftest mest glede av på forhånd. Sånn ble det også her. Folk kom. Og de kommer fortsatt! I koronatiden er det et oppsving av matglade som vil ha lokal

kvalitetsmat og smak og en hyggelig handel. Planen om å ha åpent bare noen helger ble endret. Nå er det stort sett åpent hver helg og ellers på forespørsel.

Kristin og Sigbjørn forteller at gårdsbutikken også ser ut til å ha blitt et samlingspunkt og opplevelsessted for sambygdingene og hyttefolk. Denne sideeffekten gjør dem glade. Det er også egen mening i å ha direkte kontakt med dem som kjøper og spiser maten deres. De opplever også at de som kommer synes det er verdifullt motsatt vei. Arbeidet i gårdsbutikken bidrar til sosialt liv og aktivitet. Det gir dem inspirasjon og avler ny aktivitet og giv.

Arrangementer stadig vekk

Da MUSH Magasinet var innom var det forberedelser til Høstmarked som pågikk. Hele 16 lokale gårder og Biri gårdsmeieri skal by på lokal mat som honning, storfe- og kje-kjøtt, grønnsaker og håndarbeidsartikler. Et eksklusivt innslag skal være varme såler til skoene, laget av krøllhårene fra ku. Kult! Det må være for brukskunst å regne. Nå gikk du som meg glipp av dette høstmarkedet, men det kommer flere arrangementer.

Ta en titt på gårdsbutikkens åpningstider og ulike aktiviteter på facebook og stikk innom for hyggelig handel og opplevelse. Du vil garantert ikke angre!

Tekst: Nina Cathrine Noss

Foto: Lea Noss

1/2 Torpa Bilruter

Feriespesialisten

OPPLAND ARRANGEMENT AS

BUSSTURER I INN- & UTLAND
TURPRODUKSJON
BUSSTRANSPORT

Tlf: 61 29 26 55

www.feriespesialisten.com
www.torpabilruter.no

Vi har alltid kvalitetsdekk på lager!

nokian
HAKKAPELIITTA® 9

VIANOR®

Mekonomen

Mjøsbil avd. Dokka
Vest-Torpvegen 2
Tlf: 61 11 89 50

Åpningstider
Man - fre: 08 - 17
Lørdag: 10 - 14

MJØSBIL

fagmøbler®

Velkommen til trivelig møbelhandel!

Fagmøbler Dokka

Jevnakerveien 16

Tlf. 61 11 00 07

Åpningstider

Man.-fre: 10-18

Lørdag: 10-15

**Velkommen
til Spåtind
Fjellgrend**

Opplev
Tindekvaliteten!

- ➔ Enkelt
- ➔ Valgfrihet
- ➔ Fagfolk
- ➔ Trygghet

WIFLADT-LØKKEN

tomrer.ltwl@gmail.com

Tlf: 948 45 600

Vi gjør det enklere å være
hyttekjøper. Du får en
komplett leveranse over
grunnmur.

NINA HAVERSTAD

✉ nina.haverstad@tindehytter.no

☎ +47 922 20 258

BYGGER VARIGE VERDIER
tindehytter.no

Solheim
Trevare

Vinduer, dører, innredninger til hus og hytte;
kjøkken, bad, gang og soverom.
Skreddersydd til ditt behov.

TLF 61 34 70 03 MOB 913 38 885

ADR Tellatn 30 Sliperiet, 2930 BAGN

WEB solheim-trevare.no

God veiledning i smia på Fjellgården Finstad.

Fjellgården Finstad

Tradisjoner og bærekraft som verktøy i utviklingsarbeid

Som nesten nærmeste nabo til Nørstelien Landhandleri finner du Fjellgården Finstad. Hester, kuer, sauer og bikkjer er godt synlig fra veien. 700 m.o.h. driver Karin Wiik og Oddvar Hjørdisson Olsen sammen Fjellgården Finstad.

En tidlig novembermorgen tok vi en prat med Oddvar. Det er ikke tilfeldigheter og innfallsmetoden som driver fjellgården fremover. Tvert om. Det er en rød tråd i virksomheten på gården. Tradisjonelle dyreraser lever et godt liv, gamle utdøende kuraser, dølahester og spelsau. – Å ta vare på det som er i ferd med å bli borte er viktig, påpeker Oddvar. Det har en egenverdi.

Ved siden av dyra er kursvirksomhet i gamle håndverksfag en sentral del av drifta på gården. Det er kurs i lafteteknikk, bygging med grovt bindingsverk og andre byggemetoder som dør ut hvis ingen tar vare på dem og formidler kunnskapen til nye

generasjoner håndverkere. Kurs i smedfaget står også på programmet.

Flere av kursene arrangeres i samarbeid med Fortidsminneforeninga i Vest-Oppland med god støtte fra Kulturminnefondet. Alle kurslederne er erfarne og anerkjente håndverkere på sine områder med gode formidlingsevner. Dette med formidling ligger Oddvars hjerte nær. – Mange kan mye, men ikke alle er like gode på formidling, sier han. Derfor er han ekstra glad for samarbeidet med gode kursholdere. Det er det som er prikken over i'en når man skal sette sammen og lage gode kurs.

Oddvar fremhever viktigheten av lokalt nettverksarbeid til beste for utvikling i bygda. – Samarbeid med Haugtun gårdspensjonat om overnatting og Gynther Flått og Torpa Gårds og Viltkjøtt som sørger for at kursdeltakerne er sikret god lokalprodusert mat, gjør det lett å arrangere kurs i Torpa forteller Oddvar.

Finstad er opprinnelig en bureisnings-

plass som ble etablert på begynnelsen av 1930-tallet. Etter at Oddvar og Karin inntok Finstad har flere bygg reist seg, de er satt opp etter gamle byggemetoder.

For mange av hyttegjestene i Torpa har kanefart med hestene blitt ett populært innslag i vinterkveldene. Særlig i romjula kan bjeller og glade barnestemmer høres i vintermørket i lyset fra faklene på sledene. Dette kombinert med varme rundt bålet, solbærsaft og noe godt å bite etter slede-turen har mange etter hvert satt stor pris på.

– Vi sier at våre kurs og opplevelser er en reise i tid og en annen form for luksus for våre gjester, avslutter Oddvar og ønsker velkommen både til kurs og kanefart.

Du kan lese om kursene på gårdens nettside www.fjellgardenfinstad.no.

**Tekst: Eli V. Godager
Foto: Sarah Liora Lewis**

Laftkurs en varm sommerdag.

Gamle håndverk ut fra glemmeboka.

Dølafe fra Sjak.

Kan hundekjøring være vitenskap?

Det spørsmålet stilte noen forskere i nord seg for noen år siden. Og noen år etter kom den første artikkelsamlingen om vitenskapelige studier av hundekjøring, «Dog sledding in Norway». Det er en engelskspråklig bok, for mye av det som er vitenskap må ut i den store verden for å bli anerkjent.

Noen, slik som meg, driver både med vitenskap og hundekjøring, men ikke nødvendigvis vitenskap om sporten vår. Andre driver med vitenskap, men praktiserer ikke sporten. Boka er i alle fall bygget på mange ulike vitenskapelige tradisjoner, og handler både om hundekjørere og selve hundene.

HISTORIEN

Flere artikler, bl.a. Inge Bugge Knudsen sin, og litt min egen, handler om sportens utvikling i et historisk perspektiv, fra bruk av sledehunder i dagligliv og næring, til utvikling av sporten og opprinnelsen til de ulike organisasjonene vi har i sporten. Hundekjøring er en idrett i Norges Idrettsforbund, men det er ikke noen olympisk vintersport.

Rune Waaler, Tor Oskar Thommassen og flere har også beskrevet hundekjøring i samfunnet, og som turistnæring. Hvordan hunde-

kjøring på den ene siden er sett som en opprinnelig «nærhet til naturen» ting, og som en moderne turist- og salgsaktivitet.

Dette er morsomme og interessante observasjoner. Mange har kommet i kontakt med sporten enten gjennom turistkjøring eller gjennom populære TV-sendinger, f.eks. Lars Monsen sine serier. Noen tar skrittet helt ut og skaffer seg sine egne spann, eller kjøper en hund og drømmer om Iditarod.

ETIKKEN

Et stort dilemma i hundekjøring er det å bruke dyr for å konkurrere med andre mennesker. Det er ingen tvil om at sledehunder elsker å løpe. Noen ekstreme organisasjoner vil ha en slutt på all bruk av dyr i sport og konkurranse, og har angrepet hundesporten.

Hundekjøringshunder kan bli skadet og syke i det livet de lever, men det er langt flere hunder som lever sunt og godt og får

utløp for sine gleder. Maja Kruuse, Christine Butz, og Søren Mosgaard drøfter etiske dilemmaer rundt bruk av hund i sledeløp. Hundeorganisasjonene i Norge er opptatt av hundevelferd og Mattilsynet har nettopp fullført to store prosjekter; om oppstalling og husing av hunder ute, og omkring hundehelse i løp. Dette er ting det er viktig at vi snakker om. På løp er det bare helt friske hunder som får delta eller fortsette, og det er veterinærer som sjekker hundene.

GLEDE OG STRESS

En morsom del av boka er den delen som handler om hvorfor hundekjørere faktisk utsetter seg for disse ekstreme utfordringene: natt, kulde, snø og vind i døgn etter døgn. Hva er de laget av? Hva får de for det? Hvordan virker den typen stress på kropp og sjel? Det er ingen tvil om at dette er en

Johanne Sundby ved mål etter det lange Finnmarksløpet. Foto: Sylvain Cavaz

utfordrende idrett, og at deltagerne kan få søvnforstyrrelser, dehydrering, og trøtthets-symptomer i løpet av trening og langdistanseløp. Andi Weydahl og Giovanni Calogiuri har studert fysiologiske endringer hos hundekjørere i Finnmarksløpet og skrevet tre artikler om utfordringene. Konklusjonen er vel at man også må se på kjørerhelse i hundeløp, men det er likevel hundene som trekker den tyngste børen.

HUNDEKJØRERMENNESKENE

To morsomme aspekter av hundekjøring er også studert nøye: Knut Skjesol og Svein Olav Ulstad har sett på hvordan ulike hundekjørere setter seg prestasjonsmål. Tor-Oskar Thommassen og Rune Waaler sammen med Svein Olav Ulstad trekker det enda lenger, og ser på hvordan lidenskap, behovstilfredsstillelse og vitalitet og livskraft spiller inn. Menneskenes behov for å være

i naturen og med hunder er viktige drivkrefter. Hovedmotivasjonen kan ligge i det å oppleve en ultimat relasjon, mellom menneske, hund og natur. Hundekjørere må ha en stor dedikert lidenskap for å orke å trene et stort spann fra august til mars, for å orke å fore og stelle en gjeng hunder året rundt. Lidenskap, mer enn stress, var drivere i dette engasjementet. Hundekjørere skårer bra på mestring, og glede, like mye som måloppnåelse, er med på å forme motivasjonen. Alt i alt kan man si at forskningen kaster lys over hvorfor man kan gjøre noe som er så slitsomt, krevende og engasjerende over så lang tid, og likevel like det og gjøre det om og om igjen.

Denne boka er den første i sitt slag i en gryende vitenskapelig forståelse av hva hundekjøring er, representerer, og gjør med mennesker, både kjørere, handlere og tilskuere, og med dyr. Det kommer mer; På

Grønland har man satt i gang en stor studie (Qimmiq) av grønlandshunden og dens kjørere. Sledehundbrukens antropologi og historie, og hundenes genetiske opphav er studert, der sledehunder har gått fra å være nødvendige bruksdyr til turistmagneter og konkurransedyr.

Vi håper at folk bruker denne kunnskapen til å forstå mer av hvorfor de som lager løp orker gjøre det år etter år, hvorfor sporten vokser og utvikler seg og hvordan hund og snø og natur er magneter for menneskelige opplevelser i naturen, i en stadig mer fremmedgjort hverdag.

Tekst: Johanne Sundby

Oppland
Bygg & Anlegg As

Din hyttedrøm, -vår lidenskap!

Vi gir deg den totale hytteopplevelsen!

*Innflyttingsklare og kortreiste
stavlafthytter i Synnfjell.*

- 2,5 time fra Oslo!

www.oba.as
TLF 970 33 988

FØLG OSS PÅ INSTAGRAM

Oppland
Bygg & Anlegg As

ADRESSE

Oppland Bygg & Anlegg as
Jevnakervegen 3
2870 Dokka